

1929 December 22
Vasárnap

5690 év Kiszlev 19

„KELET”

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Birada Baron L. Pop (v. Brassai-n.) 10
Telefon 9-77.

Éjjeli telefon (nyomda) 187.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 1150 Lei
Félévre . . . . . 600 „
Negyedévre . . . . . 320 „
Egy hónapra . . . . . 110 „

KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár.
Hirdetések
tarifa szerint vétetnek fel.

Demokratikus utlevél-rendszert

A napokban a kolozsvári rendőrség kommunikációjában tette közzé az utlevélkiadások új rendjét. A kommunikációk elolvasásakor mindenki joggal gondolhatta, hogy valami általános könnyítésről van szó, azonban akik ebben részvételre jelentkeztek, csalódtak. Az utlevél megadásának nehézségei a régiéknél még inkább megerősödtek, sőt talán még a réginél is tovább.

A demokrácia nemcsak feltételezi, hanem egyenesen kategórikusan írja elő a polgárok egyéni mozgásszabadságának tiszteletét, sőt szentségét. Emellett megvárná a demokrácia elméleti és gyakorlati lényegéből logikusan az követelményt, hogy mindenkinek a lehető legkevesebb bürokratikus megkötöttségekkel járjon ki a szabad mozgást biztosító utlevél. Hogy ebben az országban nincsen igazi demokrácia, vagy legalább is még most nincs, annak egyik kétségtelen bizonyítéka az a törvény, a bürokratikus vezetésnek az utlevélkiadására, amellyel az utlevélkiadás minden más országban egyszerű akció — meg van nehezítve.

Magyarországon, mely ország pedig bármi is a demokrácia hazája, az utlevél megadására a lehető legegyszerűbb feladat. Egy bejelentőlap kitöltése és a rendőrségen való láttatásának szükséges mindössze hozzá. Ezzel szemben nálunk, ahol demokrácia van, egy hat-hétfelé igazolvány szükséges ahhoz, hogy az ember utlevélhez jusson. S ha még csak ennyiből állna: a jobb idegzetiek talán ezt a torturát könnyen megúsznák, ha viszont az utlevél kiállítása és elnyerése napokat em venne igénybe.

Tudjuk, hogy a helyi hatóságok generális kormányintézkedése nélkül, a saját szakállukra nem reformálhatják meg az utlevélkiadást. Ha módjukban volna bizonyos könnyítéseket adni az állampolgárok részére, — ezzel még nem sokat érnének el, mert a baj magában a törvényben van s abban a mentalitásban, mely az állampolgárokat úgy kezeli, mint röhögő kötött köbgyököket, mint szolidabb értelemben vett internáltakat.

A kormányoknak, ha komolyan veszi demokratikus feladatait, a legsürgősebben kell revízió alá vennie az utlevél-törvényt. Meg kell adni azt a lehetőséget, hogy egyetlen okmány alapján utlevélhez juthasson mindenki, meg kell teremteni azt a lehetőséget, hogy az utleveleket ne csak a központi rendőrségeken, hanem a kerületi rendőrségeken is kiadassák, hogy a jelen viszonyok között, a kenyérkeresetnek olyan borzalmas hajszájában, ami maradjon fizikai és erkölcsi valónk: ne kelljen napokat eltölteni a különböző előszobákban.

Már csak humanista szempontból is rettenetes elgondolni, hogy valaki súlyos, sőt halálos betegség esetén, vagy pláne megtörtént halálesetek alkalmával ne juthasson azonnal utlevélhez. Meg kell adni a rendőrhatalomnak az utlevél megadását a diszkrecionális jogot, hogy igazolt esetekben minden okmány nélkül kiadassák az utlevelet, vagy legalább is egy egyszerű utazásra szóló utlevelet állíthasson ki az arra szorulóknak. Fel kell szabadítani az emberien érzős vezető pozícióban lévő rendőrségi tisztviselők kezét a bürokratikus bilincsek alól, melyek igen sok esetben csak azért maradtak

lelancolva, mert nem akarták átlépni a bürokratikus szabályok korlátjait.

Ma, amikor a nyugati kultúrországok sorra szüntetik meg egymás között a vizumkényszert s így gőzerővel haladunk az utlevélkényszer megszüntetésének békebeli korszakához: lehetetlen egy demokratikus kormány részéről elvárni azt, hogy az utlevélkiadás nehézségei a legrettenetesebb bürokratikus

dzsungelen vezessenek keresztül. A világ minden kultúrvárosában van egy bűnügyi nyilvántartó hivatal, ahol nyilvántartják a letartóztatásban, vagy körözés alatt álló, illetőleg bűncselekménnyel gyanúsított egyének neveit. Egy ilyen nyilvántartó-hivatal pontos és rendszeres működése teljesen fölöslegessé teszi azt, hogy az utlevelek beszerzéséhez ugynevezett erkölcsi és ár-

tatlansági bizonyítványt kelljen bemutatni. Ezt a kimondottan romániai specialitást haladéktalanul meg kell szüntetni s egy új, modern, nyugati mintára megalkotott utlevél-törvényvel véglegesen fel kell szabadítani Románia dolgozó polgárait ama fölösleges torturák alól, amelyekben amugy is épen elég része van a hidrafejú bürokratizmus részéről.

A Zsidó Parlamenti Klub a miniszterelnöktől vár választ az antiszemita agitációról megfogalmazott négy pontjára

A kormány részéről eddig elhangzott válaszok csak a kilengéseket ítélték el, de nem foglaltak állást az agitációval szemben. Fischer József dr. a miniszterelnökhez terjesztett interpellációban foglaltatott választ kéri erre a kérdésre

Csüt. Kolozsvár, december 21. (Az Új Kelet tudósítójától). Napokon keresztül különös párbaj folyt a kamarában. A Zsidó Parlamenti Klub képviselői kérdettek, a kormány tagjai pedig válaszoltak. Ha egymás mellé sorakoztatjuk a kérdéseket és a feleleteket, különös megállapításra kell jussunk. A feleletek,

a kormány nevében elhangzott válaszok, következetesen megkerülték a kérdést. A kormány tagjai vagy egyáltalában nem válaszoltak a zsidó képviselők kérdéseinek lényegére, vagy olyan választ adtak, amelyre az egyetlen felelet csak a kategórikus visszautasítás lehetett.

pes legyen a diákokat zavargásokra buzdítani, sőt hogy ezekben részt is vegyen. Én már most kötelességem visszautasítom ezt a vádat és remélem, hogy a vizsgálat nekem fog igazat adni.

A Zsidó Parlamenti Klub nincs megelégedve a kapott válaszokkal

Az „Új Kelet” munkatársa megkérdezte dr. Fischer Józsefet, hogy a Zsidó Parlamenti Klub meg van-e elégedve a bejelentéseire eddig kapott válaszokkal és hogy mi a véleménye Madgearu szavairól, valóban megengedettnek tartható az antiszemita agitáció?

— Az antiszemita agitáció — hangzott a válasz — a fennálló törvényekbe ütközik. A büntető-törvénykönyv tiltja a faj- és felekezeti elleni izgatást. Ha tiszta elméleti alapon vallott antiszemita meggyőződésére jogot is ad a szólás- és sajtószabadság, ez a jog nyomban megszűnik, mielőtt az elmélet agitációs alappá válik és hamis adatok és hamis tények célszerű beállításával az ország lakosságának egy része ellen izgat, amit a büntető törvénykönyv szigorúan tilt.

— Sajnos, ezt az álláspontunkat nem fejthettem ki részletesen a szerdai ülésen tett bejelentésem alkalmából, mert a Ház szabályrendelete erre nem ad módot. Pop-Csicsó elnök félbe is szakította szavaimat, amikor érdemben akartam Madgearunak válaszolni. Eppen ezért interpellációban fogom a kérdés egész komplexumát kifejteni.

Határozott feleletet kell adjon a kormány

— Ami Costachescu választát illeti, nem lehet nagy bizalmunk a beígért vizsgálat ellen, hiszen hogyan lehet objektív egy olyan vizsgálat, amikor a vizsgálatot elrendelő miniszter már előre bejelenti, hogy nem hiszi a vád tárgyává tett cselekedeteket.

— A Zsidó Parlamenti Klub abszolút elégedetlen a bejelentéseire kapott eddigi válaszokkal. És nem is lehet megelégedve, míg a konkrétan megfogalmazott négy pontra választ nem kap. Eppen ezért magához a miniszterelnökhez vizsgálatot terjeszteni és az interpellációban a fősúlyt nem a konkrét helyzetre, hanem az egész kérdés gyökerére fogjuk fektetni és a kormánytól nemcsak a kilengésekkel, de magával az agitációval szemben vallott álláspontjáról várunk határozott feleletet.

Mire várnak választ a zsidó képviselők?

A zsidó képviselők minden egyes esetben precízen fogalmazták meg kérdéseiket. Nem is annyira az aktuális incidensekre fektették a fősúlyt, hanem sokkal inkább az agitáció megfékezésére vártak pozitív választ a kormány tagjaitól. Részletesen foglalkozott az Új Kelet azzal a beszéddel, amelyet Fischer József dr. szerdán elmondott és azzal a válasszal, amelyet Madgearu pénzügyminiszter adott a kormány nevében. Fischer József dr. ebben a beszédben precízen fogalmazta meg a kérdéseit. Miután több adat szerinti pontossággal sorakoztatta fel a jászi eseményeket, az alábbi követelésekre kért választ a kormánytól:

a) Közrend elleni izgatás címén felelősségre kell vonni fegyelmi és bírósági uton mindazon állami tisztviselőket, akik az ország lakosságának egy része ellen gyűlöletet szitnak.

b) A kihágók ellen azonnal vezetés be és mindenkivel szemben kivétel nélkül egyformán alkalmazzák a törvényes eszközöket.

c) Előzetes intézkedésekkel elejét kell venni annak, hogy a jelenlegihez hasonló esetek megegyszer megismétlődhessenek.

d) Mivel tudatában vagyok annak, hogy érdekelt személyek a diákság egy részét tudatosan félrevezették, kérem a kormányt találja meg a módját annak, hogy a diákokat felvilágosítsák. Az ország újjáalkotásának e nehéz pillanataiban ezek a kilengések állandóan veszélyeztetik az ország jóhírnevét és azt a szolidaritást, amely ebben a súlyos időben minden polgárt egyformán kötelez.

Kérdem tehát a közoktatásügyi, belügyi és igazságügyi miniszter urakat, hajlandók e az általam megjelölt és még más rendszabályokat igénybevévni, annak a mindannyiunk által egyformán óhajtott cél érdekében, hogy a diákság soraiban a rend ismét helyreálljon. Az adandó választól teszem függővé, hogy átváltottam e jelen közlésemet interpellációra.

Madgearu a kérdés lényegére a

már ismert demokrata frázissal felelt. — A szabadságjogoknak abban az atmoszférájában, amelyet mi teremtünk meg ebben az országban, az antiszemita agitáció, míg az egy eszmeáramlatra szorítkozik, szabadon lefolyhatik.

Természetes, hogy ezt a választ nem lehetett szó nélkül hagyni, Fischer József nyomban replikázott is.

— Mivel a miniszteri padból — mondotta — azt állították, hogy az antiszemita agitáció bizonyos formában igazolható, a parlament tribünjéről vissza kell utasítanom az ilyen szavakat.

Erre a válasza nagy tumultus támadt a kamarában. Madgearu a többségi képviselők kórusától támogatva provokációról beszélt. Majd más formában megismételte szavait:

— Azt mondtam, hogy egy országban, ahol olyan mérvű szabadság létezik, hogy az összes politikai áramlatok szóban és írásban megnyilatkozhatnak, nem akadályozhatjuk meg a polgárokat abban, hogy bármilyen meggyőződésben higgyenek, még ha ezt a hitet a fajgyűlölet vallásának is hívják és legyen ez a hit bár mennyire is elitelendő.

Madgearu miniszter szerint az antiszemita agitációt nem lehet megrendszabályozni. Ami a kilengéseket illeti, azokat a pénzügyminiszter szavai szerint nem fogja tütni a kormány. Mit ér azonban a kilengések elleni szankció, ha a rendbontásokat kirobantó agitációkat szó nélkül tűrik.

És nézzük mit válaszolt Fischer József kérdéseire Costachescu közoktatásügyi miniszter. A válasz, amely Fischer József távollétében hangzott el vizsgálatot és szankciókat ígér, de egy szóval sem beszél az agitációról és a Sumulea nu profesor ellen felhozott vádpontokat a következőképpen parirozta ki már jóelőre.

Uraim ki kell jelentsem máma nem tudom elképzelni, hogy egy egyetemi tanár, akinek az a kötelessége, hogy tanácsokkal lássa el a diákokat, ké-

Helycsere vagy rendszerváltozás

Irta: Dr. Hamburg József

Országgrészi cionista konferenciákra melyek a cionista világkongresszus után lesznek megtartva a világkongresszus a saját eseményeinek és problémáinak bélyegét szokta rányomni. És pedig annál inkább, minél nagyobb jelentőségű maga ez a világkongresszus. Más kongresszusmentes években pedig az aktuális palesztinai események azok, melyek minden országgrészi konferenciát irányítanak és determinálnak. És pedig annál inkább, minél fontosabbak és döntőbb jelentőségűek ezek az események.

A közelgő erdélyi országos cionista konferencia abban a különleges helyzetben van, hogy egy világkongresszus után ül össze, mely minden eddigi kongresszusnál — az elsőt kivéve — talán nagyobb jelentőségű volt és összeül egyben olyan palesztinai események közvetlen hatása alatt, melyeknél erősebben és követelebbsen az utolsó évtizedeknek talán egyetlen eseménye sem ráta meg a zsidó nép egyetemet, cionistát és nemcionistát egyaránt.

És ebben a különleges és az általános cionista tennivalók és problémák felé parancsolóan utaló szituációban összeülő kongresszus nem a Jewish Agency, nem az új allijah, nem a palesztinai telepítést ért támadásra adandó építő válasz jegyében ül össze, hanem annak az egészen lokális, sőt lokálisnak is harmadrangú kérdés jegyében: áthelyezés vagy nem áthelyezés? Kolozsvár vagy Temesvár?

Ez a paradox és más országos szervezetben elképzelhetetlen tény szimptomatikus jelentőségű és már maga is az erdélyi cionista mozgalom vérszegénységét és a világszervezettel és Palesztina életproblémáival való kapcsolatainak gyengeségét jelzi.

De más szempontból is bizonyos belső gyengeséget fed fel ez a szimptoma. Mert jóllehet az áthelyezés lanszirozásának inkább szubjektív okai vannak — melyek nem a temesvári cionisták és a felhívás aláírói részéről, de annál inkább az anoním lanszirozók részéről forognak fenn — még sem lehetett volna e kérdést a konferencia főproblémájává fölfújni, ha nem lett volna egy objektív jelenség is, mely ezt elősegíti.

És ez a jelenség az erdélyi cionista mozgalomban érezhető általános elégedetlenség és a mai vezetőséggel szemben fenálló bizalmi krízis. Ez a krízis az utolsó másfél éves konferenciális periódus alatt vált akuttá, mely idő alatt a mozgalom kezdeti teljesen kihasználta a hivatalos vezetők kezéből. Mert ami haladás ez időben még is történt (ifjúsági mozgalom, WIZO, pártélet) az a vezetőség től függetlenül, mondhatni a vezetőség passzivitásának dacára történt. De talán nem is helyes a passzivitás szó mert passzív csak egy meglévő vezetőség lehet. Az elmúlt két évben azonban ügyelettük, hogy a Szövetségnek nincs vezetősége. Igen, van elnöke, de ezt a parlamenti munka érthetően leköti, ám a vezetőség többi tagjai, kik mint csoport kizárólagosan maguknak követték a vezetést, nincsenek sehol. És mi sem mutatja e csoport súlytalanságát, mint az a körülmény, hogy saját ifjúsági szervezete ellene fordult a kongresszusi választásokban és gravitációs erők hiányában centrifugális erők végletes irányokba sodorják.

De bizonyos, hogy az általános elégedetlenség okát nem szabad kizárólagosan a mai KIB-ban keresni. Nagyon messzire nyulnak vissza a szájak melyek a mai helyzetet teremtették. A jubiláló Szövetség gyermekei-

nek hibái kísértének. A katasztrófolitika romantikusnak nevezett korszakát kell még mindig likvidálni. A kellően meg nem alapozott intézmények és hibás grümdolások romjai maradtak reánk: iskolaügy, sajtó, Cur Salom és a Palesztinapénzek szövetségi célokra való felhasználásának szerencsére már kihaló legendája.

Dicséretére szolgál az erdélyi cionizmusnak, hogy a mozgalom tízéves jubileuma alkalmából ilyen helyzet mellett nincs nagyon jubiláló kedve. Legkevésbé van ehhez kedve annak a gárdának, mely amikor a Szövetséget megalapította saját cionizmusának tíz és még többéves jubileumát ünnepelte egy tettel. Jubilálni csak így lehet: tettekkel. De hol az a tett, mely a mai nem forradalmi időben átvéti ezt a mozgalmat a mai holtpontra? A mely beváltja a reményeket, amelyekkel a Szövetség alapításának hősi korszakában jubiláltunk? Mely jövőeszi és javunkra likvidálja a katasztrófolitika korszakának utbanálló romjait: az elvesztett Tarbutot, a félig elvesztett sajtót a Cur Salom szegényét?

Az egyedülboldogító helycsere hívei erre azt mondják: A dolog nagyon egyszerű. A Szövetség központját alapokkal együtt át kell költöztetni Temesvárra és mint egy varázsigére meg fog változni minden. De miért átköltöztetni? Hát elsősorban azért, mert Kolozsvárnak rossz a klímája. Innen van az, hogy Kolozsvárt az emberek folyton veszednek és pártoskodnak. Sietni kell, mert késedelem esetén még egy néhány új párt alakul ebben a speciális atmoszférájú Kolozsváron. Az enyhe bánási klíma és közismert termékenységé viszont eleve kizárnak minden ilyen improduktív kilengést.

Sajnos ezzel az érveléssel komolyan is kell foglalkozni. Mert a józan és komoly judiciumu temesvári cionistáknak addig magyarázták a terv lanszirozói, hogy a cionista közvélemény követeli tőlük a vezetés átvételét, hogy ők kik eddig leghevesebben ellenették a tervet ma már hajlanak arra, hogy ezt az áldozatot meghozzák a köznek.

Hát tényleg, Kolozsvárt vannak értők, sőt pártarcok is vannak. De hasonló pártarcok vannak Berlinben, Varsóban sőt Jeruzsálemben is a különböző klíma dacára. És nincsenek ilyen pártarcok az említett fővárosokhoz tartozó perifériás városokban vagy ha vannak sokkal enyhébbek. Nem hiszem, hogy ezért az executive Jeruzsálemből Haiába fog költözni vagy a berini központ Műnchenbe. De ha megtenné, biztos vagyok benne, hogy a pártarcok is velük költöznének. Mert a cionista szervezetben az elvi alapon álló pártok életének intenzívítása mindenütt arányos a cionista élet intenzíválásával és az intenzív pártélet egy város központi predestinált-sága mellett szól és nem ellene.

De vannak Kolozsvárt más természetű ellentétek is. Ellentétek, amelyek mögött nem elvi differenciák, hanem talán egyéni érdekek állanak. Az ilyen ellentétek nem kívánatosak és ártanak a mozgalomnak, mely joggal követeli meg hivatól egyéni érdekeinek alárendelését. Az ilyen ellentétek ellen minden cionistának küzdeni is kell. De naiv dolog azt hinni, hogy ezeket az ellentéteket egy geográfiai hely termeli ki, egy másik hely pedig kizárja. Mindenki, aki ismeri a helyzetet, tudja, hogy az ilyenfajta ellentétek bizonyos realitások körül keletkeznek. Ilyen realiták a mi mozgalomunkban a sajtó, a betöltendő tisztviselői állások, képviselőség és más közeleti tisztségek. A zsidó közéletnek egyik szomorú jellemvonása, hogy nagyon szegény ilyen realitásokban és ezért minden kis pozíciócskért harcok folynak. Én biztos vagyok benne, hogy abban a percben, amelyben ezek a realiták a központtal együtt átköltöznek, megváltozna Temesvárnak ma valóban irigylésreemelő, dertis klímája.

De ez még mindig nem a lényeg. A központ nem azért nem mehet Temesvárra, mert Kolozsvárt mindennek dacára aránylag a legintenzívebb cionista élet folyik és nem is azért, mert politikailag, földrajzi és közeledei szempontból központi fekvésű, hanem azért, mert a zsidó lakosság által sűrűn lakott géppontok felől könnyebben elérhető. És ugyancsak a zsidóság elterjedése szempontjából Temesvár az országgrésznek legeludogottabb helye. Ha valahol valamilyen rendszerváltozásra van szükség úgy bizonyos, hogy közelebb kell férközönn a mozgalom a néphez a nép széles rétegeihez, melyek az országgrészs észak és északkeleti részeken laknak. Az előadótermekekből és szalonnokból ki kell vonuljon a cionizmus a küadó,

legtöbbször szenvedő és ezért leginkább vágyódó dolgozóinkhoz, hogy népmozgalommá váljék. A temesvári cionizmus a zsidóság ottani strukturájának megfelelően a szalonokhoz és klubhelyiségekhez van kötve és a keleti jellegű zsidó centrumokhoz csak többszöri átszállással juthat el. Ezért mindenki, aki a cionista mozgalom kiszélesedésében látja a fejlődés irányát, el kell vesse atemesvári áthelyezést.

Am továbbá legfontosabbhoz. Ha az áthelyezés valóban csak egy helycsere akarna lenni és nem más, akkor is egy elhibázott, főlegesen kísérlet volna, mely rövidesen önmaga szemléltetően bizonyítaná be helytelenségét. Egy csomó főlegesen kiadást jelentene azonban csupán. De e terv kidolgozó és lanszirozói előtt nem egyszerű helycsere lebeg céliként. A mit ők akarnak és következetesen előkészítenek, az egy gyökeres rendszerváltozás. De hát akkor randben van, hiszen mindenki elégedetlen, mindenki változást akar a stagnáció megszűnését, a katasztrófa korszak romjainak likvidálását. Igen ám, de ez a rendszerváltozás nem ezt jelentené, sőt ennek ellenkezőjét. A katasztrófa korszak romantikusai azok, akik e tervet kidolgozták és az őket jellemző ügyességgel lanszirozzák. És a katasztrófa politika visszatérését jelentené ez a rendszerváltozás. Olyan módszereknek a visszatérését, melyek forradalmi időkben még lehetségesek voltak, melyek azonban jelenleg valahog vezetésen hatnának. Módszerek, melyeket már kiismert és nem hajlandó többé bevinni a különben oly türelmes erdélyi zsidóság. Módszerek, melyeket itt Kolozsvárt alkalmaztak éveken át és melyekkel szemben itt termelődtek ki a kiismerés, a preventív elutasítás védőanyagai. Ezért ez a rendszer itt Kolozsvárt nem térhet többé vissza. És ezért olyan sietős — nem a jót akaró temesváriaknak, de a tervezőknek — az áthelyezés.

Hogy ez nem csak képzelődés abban megerősít Klein Eliajünk a mizrahi elnökének e helyen egészen függetlenül kifejtett hasonló felfogása. És mivel elő is van készítve minden, a szerepek is ki vannak osztva — (és mivel e ponton már realitákról van szó s bizonyos légköri zavarok is voltak a szereposztással kapcsolatosan állítólag a békés Temesváron) — csak be kell vegyék a derékvidéki elvtársak a klíma-teoriát és annak következményeit és új Czur Salomoknak, új grümdolásoknak és újabb romhalmozatoknak nézhetünk boldogan elébe.

És még valaminek, a mit az áthelyezés program nyíltan beváll és hirdet. E programnak ugyanis egyik sarkalatos tétele az alapok és a Szövetség adminisztrációjának egyesítése „takarékoság” címen. Más szóval ez azt jelenti, hogy a Palesztina alapok esetül nem csak a saját adminisztrációjukat fedeznék, hanem a Szövetséget is eltarthaták. Ezen a programon tehát a régi korszak bálye van, melyet oly nehezen, évek hosszú munkája után tudtunk mozgalmunkról letakarítani. És ha lehetett még kétség az iránt, hogy az áthelyezés mögött a régi katasztrófa korszak visszatérése kísért, úgy ez a program végleg eloszlatja ezt. A konferencia ezt a kísérletet avval a felháborodással ki visszautasítja, mely veszélyességének megfelelően.

Végül is: Nem helycsere kell, hanem rendszerváltozás. De nem ez a rendszerváltozás, mely e helycsere mögött rejtőzik Ennek mindezenben az ellenkezője. Egy lépés előre és nem visszafelé. Nem az alapok felhasználása a Szövetség céljaira hanem ellenkezőleg az általános cionista propaganda vállalása és finanszírozása révén az alapok tehermentesítése. Nem új grümdolások hanem a régi romok erőlyes likvidálása a pótlása: önálló sajtó biztosítása, a kolozsvári középiskola megtartása a következő évben. Czur Salom helyett új allijah, pártfőnöki és dekarok helyett, lendületes pártélet, az ellenkező cionizmusán tulmenő széles alapú mozgalom. És akkor jönni fog majd egy jubileum. És ekkor nem lokális, a régi behilapolitákra emlékeztető problémákkal feltelni ez országgrészi cionista konferenciát. Ha nem mi is eleven, a közösség egészét problémáiban mindig résztvevő tagjai leszünk cionista világmozgalomnak.

A jug

Száz
Gráz, december
ideérkezett hírek
tóságok Horvátországon
kiterjedő nagyszabású
lepleztek le. A hatóságokkal kapcsolat

Karácsony

Bukaresti-Bukaresti
Uj Kelet tudósítója
menterek már a nemzeti
omra jövele óta
folytatnak az állam
vizója érdekében.
egyszer emeltek szó
szálatok ezrei érdek
zesu törvény tene
ása önkényesen kiz
arából. Junian igaz

Antiszemita

A „Robert de Flers”
București-Bukares
karesti Nemzeti Sain
bert de Flers, a nem
rát francia vígjátékíró
deák, amelyen a kor
che, Iunian és Mir
meg egyik páholyban
ban a bukarasti franc

Rascari

Az egy
București-Bukaresti
Uj Kelet tudósítója
dél-keleti ülésén n
lalt Rascanu profes
tanára, aki éles s
a jasiú diákzavarg
merets Rascanu, a
zeti parasztpárt list
lambentbe ugyancs
hőse volt a legut
Rascanu megtartot
sát annak ellenére
sztrájkot proklamá

Nagy karácsonyi vásárt rendez a

„LOUVRE”

női divatruház

Cluj, Piața Unirii 8.

Óriási mennyiségű kötöttáru rendkívül mélyen leszállított áron kerül eladásra:

1 gyapju sapka	— — —	28	1 kis vég vászon (10 m.)	—	350
1 selyemsál	— — —	50	1 m. mintás francia flanel	—	48
1 pár sportharisnya	— — —	50	1 m. schiffon batist 100 széles	—	48
1 pullover	— — —	212	1 m. 150 szél. lepedővászon	—	98
1 m. tennis flanel	— — —	33	1 m. crep de chine minden szín.	—	390

Az összes árucikkeink árai dec. 31-ig mélyen leszállítva
Tekintse meg karácsonyi reklámkirakatainkat!

Első Romániai Zsidó Sorsjáték!

Zsidók, a „BEZALEL”

jótehonycélu sorsjáték sorsjegyeinek vásárlásával nagy általános zsidó érdekeket szolgálunk: segítjük a zsidó munkások özvegyeit és árváit. Ezenkívül minden sorsjegytulajdonos részvesz az 1930. február 10-iken megtartandó sorsjátékon, amikor jelentékeny nyeremények kerülnek kisorsolásra.

Egy sorsjegy ára 40 lej,
Zsidószervezetek és intézmények vezetőségei forduljanak a
Központi Irodához Str. C. A. Rosetti (Cerc. Libertatea)
Keresetnek az egész országban komoly garanciával rendelkező, agilis bizományosok a „ROMÁNIAI ZSIDÓK ELSŐ SORSJÁTEKA” sorsjegyeinek elhelyezésére.

Értesítés!
Megnyílt Buknrestiben a főváros központjában a
hotel VENETIA
Str. Pictor Grigorescu 12 sz.
A királyi palota mögött. — Bejárat a Calea Victoriei
100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hiedg- és melegvíz. Lift fürdő és telefon áll a vendégekrendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó a tarifából 25%o rabatot élveznek.
Tisztelettel:
„Venetia-szálloda” vezetősége
Moisescu tulajdonos

A jugoszláv diktatura rendőrsége ismét munkához látott

Százával tartóztatják le a horvát intelligencia tagjait, akiket összesküvéssel gyanúsítanak

Gráz, december 21. Horvátországból érkező hírek szerint a jugoszláv hatóságok Horvátország egész területére terjedő nagyszabású összeesküvést vádolnak le. A hatóságok az összejövetellel kapcsolatban eddig mintegy

kétszáz letartóztatást eszközöltek. Az őrizetbe vettek között sok a volt politikus, ügyvéd és tanár.

Grác, december 21. Tegnap letartóztatták Lorkovics Mladen egyetemi hallgatót, dr. Lorkovics volt horvát savor

tag és a magyar képviselőház volt tagjának fiát, akit a jugoszláv hatóságok azzal gyanúsítanak, hogy az utóbbi időben Zágrábban elkövetett gyilkos merényletekben része volt.

Karácsony után parlament elé kerül az új állampolgársági törvényjavaslat

Bukaresti-Bukarest, december 21. (Az Új Kelet tudósítójától.) A zsidó parlamentek már a nemzeti parasztpárt uramra jövele óta szakadatlan harcot folytatnak az állampolgársági törvény revíziója érdekében. A parlamentben nem egyszer emeltek szót a hontalanok és hontalanok ezrei érdekében, akiket a Marzescu törvény tendenciozus megfogalmazása önkényesen kizárt az állampolgárok sorából. Junian igazságügyminiszter még

az elmúlt év decemberében kijelentette az őt meginterpelláló Landauknak, hogy elismeri az előző törvény igazságtalanságát, megígérve, hogy a törvényt módosítani fogja és azt rövidesen a parlament elé terjeszti.

Az elmúlt esztendőben ennek ellenére sem került sor a törvény oly nagyon várt módosítására. A legújabb bukaresti jelentés szerint az állampolgársági törvény módosítása elkészült végül. Az egyes szaka-

szok módosításánál az igazságügyminiszter meghallgatta a kisebbségek képviselőit is. A Zsidó Parlamenti Klub nevében dr. Fischer Tivadar vett részt ezeken a tanácskozásokon és egy az igazságügyi miniszterium elé terjesztett memorandumban tártta fel azokat az igazságtalanságokat, melyeknek a Marzescu törvény forrásává lett. Az új törvényjavaslat közvetlenül a karácsonyi szünet után a parlament elé kerül.

Antiszemita botrány a bukaresti Nemzeti Színházban

A „Robert de Flers” diszeldadason kifütyültek egy zsidó színésznőt, mire a francia követ felháborodva eltávozott

București-Bukarest, december 21. A bukaresti Nemzeti Színházban tegnap este Robert de Flers, a nemrég elhunyt román-ban francia vígjátékíró emlékére előadást rendeztek, amelyen a kormány részéről Mihalescu, Junian és Mirto miniszterek jelentek meg egyik páholyban, míg a másik páholyban a bukaresti francia követ foglalt helyet.

Amikor az előadás során Löwy-Kahler kiasszony lépett a színpadra, a közönség egy csoportja zajongani kezdett és „le a zsidókkal” kiáltásokkal zavarták az előadást. Fokozta a zavart, hogy egy büzbomba is felrobbant és penatrásus illetett is terjesztett. Az előadást félbe kellett szakítani és a termet kiszellőztetni. A miniszterek érthető indigná-

cióval látták a történetet és Mirto belügyi alminiszter ki is jelentette, hogy a hatóságokat felelősségre vonja, mert elmulasztották a tüntetés megelőzéséhez szükséges intézkedéseket. Az előadást később folytatták, de amikor újabb kiáltások hangzottak el, a zsidó színésznő ellen, a francia követ eltávozott a színházból.

Rascanu jasi egyetemi tanár felháborodva tiltakozott a diákzavargások ellen

Az egyetemi tanárt egyáltalában nem nyugtatták meg Madgearu és Costachescu kijelentései

București-Bukarest, december 21. (Az Új Kelet tudósítójától.) A kamara ma délutáni ülésén napirend előtt felszólalt Rascanu professzor a jasi egyetem jasi diákzavargások ellen. Mint ismeretes Rascanu, aki egyébként a nemzeti parasztpárt listáján került be a parlamentbe ugyancsak egyik szünetelő volt a legutóbbi zavargásoknak. Rascanu megtartotta histológiai előadását annak ellenére is, hogy a diákok tiltakozást kiáltottak. Erre a zavargó

diákoknak egy csoportja betört a professzor laboratóriumába és őt — Rascanu saját kijelentése szerint — súlyosan inzultáltak.

Rascanu professzor parlamenti felszólalása iránt, az előzményekre való tekintettel, nagy érdeklődés nyilvánul meg. A jasi tanár mindenek előtt is leszögezte, hogy azok a kijelentések, melyeket Costachescu és Madgearu a miniszteri padról, a zavargásokkal kapcsolatban tettek, őt távolról sem elégtelnek ki. A kormány nem tanúsított kellő

energiát a zavargások elfojtására. Figyelmezteti a kormányt, hogy az igazgatók, a felbujtók munkában vannak és hogy ha idejében nem történnek meg a szükséges intézkedések, úgy a helyzet könnyen katasztrófálissá válhatik. A legszigorúbb intézkedéseket követeli és a zavargók példás megbüntetését. Nem lehet az, mondotta Rascanu professzor, hogy néhány turbulens elem büntetlenül zavarhassa meg a tanítás menetét, megzavarva napokon keresztül egész város nyugalmát.

A zsidó tanoncok kolozsvári otthonában

Alig van város Európában, amelynek olyan kevés zsidó intézménye volna, mint Kolozsvárnak. Pedig minden nép az intézményeiben él. Ha valaki ezek után az intézmények száma és sulya alapján akarná a kolozsvári zsidóság mérlegét felállítani, arra az eredményre kell jusson, hogy a zsidóság nagyon vérszegény életet él. Nagyon kevés az intézményünk és az is, ami van, a zsidó társadalom végtelen közönnyével birkózik hasztalan.

Kevesen vannak, akik szívükön viselik ezeknek az intézményeknek a sorsát és ezek a kevesek egyformán ott vannak a zsidó közélet minden megnyilatkozásánál. Sok így a teher ami rájuk esik, mert épen a legtehetősebbek teljesen távol tartják magukat onnan, ahonnan kérés szó hangzik el feléjük.

E sorok írója, ha teheti el-el látogat a kolozsvári zsidó intézményekbe, mert öröme telik az alkotó és termelő munkában. Így jutott el ma az Arvargozó tanonc otthonába. Komoly nagyon komoly munka folyik itt, igazán kár, hogy nagyon sokan vannak kolozsváron, akik nem is tudnak a létezéséről. E soroknak épen az a céljuk, hogy felhívják mindenkinék a figyelmét a szociális és zsidó szempontból egyformán fontos munkára.

A tanoncotthont a Joint támogatásával alapították. Mint minden Joint intézménynél a cél itt is az, hogy fokról-fokra a fenntartás gondja a helyi társadalom vállaira menjen át. A kuratorium, a hitűnő Gyárfás Dezsővel az élén igazán dicséretes munkát végez, amelynek azonban csak akkor lehet eredménye, ha szélesebb rétegek kapcsolódnak bele a munkába.

Öröm nézni ezt a tanoncotthont. Löbl József és felesége, az intézet új vezetői páratlan szorgalommal és hozzáértéssel végzik nemcsak az adminisztrációs, de a fontosabb nevelési munkát is. Tisztség, példás rend és fegyelem köszönt minden sarokból. Negyvenkét tanonc lakója van az otthonnak, akik ruhát, kifogástalan ellátást, vallásérkölesi és világi nevelést kapnak. Egy új generáció nő fel e falak között, amely tettekkel dokumentálja a zsidóság átrétegződésének folyamatát. Produktív, termelő munkára nevelik itt az árvákat, akiket és akiknek ügyét szívébe kell fogadja a kolozsvári zsidóság.

Aki egyszer ellátogat az otthonba, nem tud szabadulni a képtől. Egészséges, munkára és életre edzett zsidó fiukat talál, akiknek az otthon, a gondos nevelő munkával és a higiénikus tisztsággal minden előfeltételt megteremtett arra, hogy a társadalom hasznos tagjaivá nevelődjének. Aki egyszer megnézi ezt az otthon, bizonyos, hogy áldozatos hívévé szegődik ennek a munkának is. (—c.)

Karácsonyi ajándéktárgyak

Casetták
Illatszerek

Permetezők
Asztali üveg garnitúrák

1000 drb.

SZERENCSECSOMAG
ajándéknak
40 leitől feljebb

Kölnivizek Szappanok

Rózsa Royal

drogeria Cluj-Kolozsvár Fötér 26

Hruska cseh kommunista képviselőt szabadságolták az olmtüzi börtönből. Prágából jelentik: Hruska kommunista képviselő, aki politikai vétsége miatt büntetését az olmtüzi börtönben tölti ki, nyolc napi szabadságot kapott nagybeteg édesanyjának meglátogatására. Hruska a szabadságidő lejártakor meghosszabbítást kért, amit megtagadtak. Mivel nem jelentkezett a letartóztatási intézetben, esendőörökkel állították elő. A börtön igazgatójával folytatott hosszabb vita után most Hruskának mégis megadták a kért hosszabbítást.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánátság lapja.
 Szerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
 Budapesti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str.
 11 Junie 12
 Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— Álhírek a kolozsvári magyar színházról. A magyar színház igazgatósága kéri a következő sorok közlését: "E hó 18-án megjelent a színház irodájában egy magát Herceg Jenőnek nevező egyén, aki a „Képes Kolozsvári Hírlap” számára pansulét és állandó szabadjegyet kívánt. Mind a két kívánságát visszautasította a színház igazgatója. Tegnap és ma a kolozsvári utcákon a rikkancsos hangosan kiabáltak, hogy a „Képes Kolozsvári Hírlap” szenzációs cikkében számol be a kolozsvári magyar színház katasztrófájáról. A közvélemény megítélésére bizzuk, hogy van-e két esemény között összefüggés? A magyar színház igazgatósága."

— Bizalmat szavaztak a francia kormánynak. Párisból jelentik: A szenátusban Briand külügyi expozé mondot, mely után a szenátus 253 szavattal 2 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak.

— Somér szerzői est. Igen nagy érdeklődésre tarthat számot az erdélyi somérszerzők szerzői estje, amely az összes erdélyi somérszerzők részvételével f. hó 29-én, vasárnap este 9 kor a kath. gimnázium dísztermében lesz megtartva. Az ünnepély ismertetésére a következő számban visszatérünk.

— A héberklub működése. Mint már jelentettük, a kolozsvári hebraisták klubot alakítottak, melynek a múlt hét vasárnapján igen lelkes hangulatban megtartott első gyűlésén a klub elnökéül Klein Előháju tanár urat, titkárául pedig Stark Nafitáti. Somérszerzőt választották meg. Az e héten megtartott összejövetelen Boskovits Eud Somérszerző adott elő hébernyelvű revuet, Emszter Jósáju Eara-vezető pedig a héber beszéd és gondolkodás megújodását ismertette egy gazdagon kommentált felolvasás keretén belül. A legközelebbi gyűlés programján, mely vasárnap este pontban fél kilenc órai kezdettel tartják meg a Zsidó Nemzeti Szövetség termében, a revuen, irodalmi szemelvényeken és az elnök tanár ur előadásán kívül szerepel még Kaszner Gyula (Haifa) ismertető előadása az Ereci hejzstről és eseményekről. Az összejövetelen a klub tagjain kívül a héber nyelv érdeklődő barátjait is szívesen látják.

— Ontarió államokban a parlamentben fogják kifüggeszteni a gyors-hajtásért elítelt sofförök névjegyzékét. Londonból jelentik: Az ontariói közlekedésügyi miniszter kijelentette, hogy a gyors-hajtás és gázolások miatt büntetett sofförök névjegyzékét a parlament épületében ki fogják függeszteni a sajtóban is közlik. A kormánynak szándékában áll a szeszvásárlási engedélyek kiadásának megszigorítása, mert az elmúlt évben is mintegy 7000 engedélyt kellett megsemmisíteni, mintán kitűnt, hogy az engedélybirtokosok visszaélést követnek el a eladásra vásároltak szesz.

— Megérkezett Londonba az amerikai aranygözs. Londonból jelentik: Plymouth kikötőjébe Newyorkból francia gözs érkezett, amely 41 hordó aranyérmét hozott Angliába egy millió 997 ezer 158 dollár értékben. A hordókat a kikötőbe érkezése után azonnal erős fedezet alatt különvonatra helyezték át a elszállításuk Londonfelé most van folyamatban.

— Fízénőperces földrengést jeleztek Budapesten. Budapestről jelentik: A földrengést jelző intézet műszerei december huszadikán 21 óra, 22 perc, 30 mp.-kor 500 km. távolságból földrengést jeleztek. A műszerek maximális kilengése 4 mm. volt. A rengés negyedórán át volt észlelhető.

— Mussolini Francia lapban bírálja a Francia kormányzati rendszert. Párisból jelentik: Afasoista-barát Liberté szenzációs Mussolini cikket közöl „A hogyan Mussolini Tradien feladatát látja” címen. A cikk felveti a kérdést, szükség volt-e Franciaországban egyáltalán kormányváltásra. Briand mind a három kormányban miniszter volt. Franciaország kül és belpolitikájában semmiféle változás nem történt. Mi Olaszországban — írja a cikk — magunk is ismertük a kormányváltásokkal járó zavarokat és ez volt az oka, hogy egyik kormány a másikat kövesse. — Mussolini cikke valamennyi francia pártban nagy feltűnést keltett. A baloldali francia sajtó Mussolini cikket Franciaország belpolitikai ügyeibe való illetéktelen beavatkozásnak minősíti.

— A kolozsvári Izr. Nőegylet ma vasárnap délután 4 órai kezdettel a nőegylet Calesa Victoriei 85. sz. alatti Napközi Gyermekotthonában nagyszabású emlékünnepélyt rendez az elhunyt alapítók, különös tekintettel Grün Lázár és nejeinek emlékére. Ez alkalommal fogják leleplezni Grün Lázár és nejeinek arcképét, valamint a nevüket megőrzítő emléktáblát. Az ünnepi avatóbeszédet dr. Eisler Mátyás kolozsvári főrabbi fogja tartani. Az ünnepélyen a templomi zenekar fog közreműködni.

Akar minden héten Szinaia-ra utazni?
 A legszebb és leghasznosabb ajándék.
 Megvalósíthatatlannak látszik és mégis beteljesíthet ez a szép álom. Csak Öntől függ, hogy annyiszor menjen Szinaia-ra, ahányszor csak kívánja. Szinaian van, hogyha mindig átúzi

„KODAK”-kai

készített fényképeit. Visszatérése után minden héten lapozgathat fényképalbumában és így a hegyekben töltött szép napok emlékeit szerzi meg. Viszont fogja látni a villákat, a kaszinót, a monostort, a Pelest, a Pelisort és összes barátait. Szemei előtt lesz, amit látott és amit egyszer és mindenkorra Kodak-jával megrögzített.

Néhány perc alatt megtanulhatja egy KODAK-nak, vagy BROWNIE-nek a kezelését. Egy KODAK-kal nincs bajlódás, nincs szükség sőtét kamarára. Minden fényképezési cikk üzletben vehet egy KODAK-ot izlése és módja szerint

Egy BROWNIE már 490 leltől felfelé, egy KODAK 1.100 leltől felfelé kapható.

Kapható minden fényképezési cikk üzletben.

KODAK S. A., Rom.

Karácsonykor még olcsóbban vásárolhat Déri szücsnél

Csak jómínőségű árut tartunk raktáron, melyért teljes felelősséget vállalunk.

SARCIPOK NORVEGIABOL AZ OROK TEL HAZAJABOL

HOCIPOK A LEGTARTOSABBAK ES LEGELEGANSABBAK

FŐKÉPVISELET ROMANIA ES BULGARIA RESZERE M. N. ALMOȘININO BUCUREȘTI PAS. VILAGROS

— Az Áspirin-tabletták egyedülállóak az egész világon.

— A porosz közoktatásügyi miniszter kulturális közeledést kíván Franciaország és Németország között. Párisból jelentik: A párisi Intrasigeant munkatársa beszélgetést folytatott Becker porosz kultuszminiszterrel a német francia kulturális közeledésről. Becker elmondta, hogy lelke híve ennek a közeledésnek és örvend, hogy a Comédie Française művészei közelebből Berlinben vendégszerepelnek. Ajánlja, hogy más francia társulatok is jöjjenek a német fővárosba. Viszont szükség volna arra, hogy a franciák is jobban megismerjék a német művészet képviselőit. Párisban például nem ismerik a múlt század nagy német festőit, akiknek műveiből Franciaországban kiállításat kellene rendezni. A német építészek bemutatása. Párisban szintén hozzájárulhatna ahhoz, — mondotta még Becker közoktatásügyi miniszter — hogy a két nagy kultura közeledését elősegítse.

— Öt utassal együtt elnyelt a tenger egy autómobil. San Franciskóból jelentik: Különös szerencsétlenség ért a napokban egy öttagu kirándulótársaságot. A társulat autómobilkirándulást tett a sanfranciskói öbölben fekvő Yerba Buena szigetére. Az autót komp vitte át a szigetre és ugyanezen az uton tért vissza is a társaság. A komp már közel járt a szárazföldre, amikor egy hirtelen jött hullám a magasba emelte. Az autót nem volt lerögzítve és a ferdén álló kompon hátragurult. A komp végén kifeszített vékony sedronyt elszakította és öt utasával együtt a tengerbe gurult. A hullámok azonnal elnyelték a kocsi és az öt ember nem került többé felszínre.

Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesóványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkérbetegségek, kelések, furunkulusok eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérferfia meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József víz hatása mindig kitűnően beválik. A Ferenc József keserűvíz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A legszebb ajándék. Birnbaum Uriel 50 képből álló bibliai képsorozata, díszes albumba kötve ára 1.350 lej helyett 700 lej (3 havi részletre is). Az Uj Kelet könyvosztályában.

— Borus csapadékra hajtó időjárás várható. Budapestről jelentik. A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint jórészt borus, ködös és főleg nyugaton csapadékra hajtó időjárás várható a fagy gyengülésével. A hőmérséklet Budapestben ma délben 1 fok Celsius

— A szászrégeni hitközség új vezetősége. Szászrégenből jelentik. Az elmúlt vasárnap tartotta meg az ortodox zsidó hitközség tisztújítóközgyűlést. A közgyűlést kosszas éles harcok előzték meg. Már — már ugy volt, hogy négy egymással szembehelezkedő frakció fog a választásokon küzdeni, de végül is sikerül az egységet megteremteni. A közgyűlés a következő vezetőséget választotta meg: Elnök: Kaszner Mór. Alelnök: dr. Mendel Izidor. Gondnokok: Szabó Mór és Frank Hermann. Pénztáros: Goldmann Hermann. Gazda: Krausz Farkas. Ellenőr: Grün Béla. Az elnök székfoglalójában örömet fejezte ki afelé, hogy a hitközségben sikerült az egységet helyreállítani, majd kifejtette az új vezetőség munkaprogramját.

— Jócsák Kálmán alkalmi lapja. Jócsák Kálmán, a magyar szocialista mozgalom jónévű munkása „Megváltás” címen egy alkalmi karácsonyi lapot adott ki, melybe a legjobb nevé szocialista írók cikkeket, verseket, tanulmányokat írtak. A lap tartalmából külön kiemelendő Farkas Antalnak, a Népszava munkatársának „Karácsonyi ének” című verse, Vojtíczky Gyula és Gara Ákos versei; Farkas Antalnak az „Ördög” című novellája. Dr. Szende Pál, a Károly-kormány volt pénzügyminisztere: „Gyógyítható-e a pénztöke nemzetközi válsága” című cikke feltűnést keltően érdekes. Böhm Vilmos, volt hadügyminiszter az ausztriai alkotmány válságának lényegéről ír, Horovitz Jenő Bécs város lakáspolitikájáról cikkez. Turnovszky Sándor „Szalonpacifizmus” című kitűnő esszéiben világitja meg ezt a problémát. A lap befejező cikkét Jócsák Kálmán írta: „A romániai munkásmozgalom újabb feladatai” címen, mely két érdekfeszítő részre oszlik. Az alkalmi lap 12 lejt minden lapársítónál, minden munkásszervezetnél kapható.

— A magyar újságírók karácsonya, A Banca Marmarosch fuzionál a Societate Bancara Romanával, Rein Jenő letört Bukarestben, Inzolvens lett a vásárhelyi cukorkakirály, A Magyar Párt hat választója az enyedi börtönben tölti a szent karácsonyt, Szatmárot győzték Róna Dezső; Bolla Romulus nem tegezte vissza Sándor Józsefet, Bermann Dóri, a legvittezebb főhadnagy és sok más nagyszerű cikket hoz az Erdélyi Futár új száma. Szógyéni Kiss Endre briliáns lapja mindenütt kapható. Ára 15 lej.

— Nagy tüntetések Kölnben. Kölnből jelentik: A városban péntek délután nagy munkanélküli-tüntetések voltak. Több száz főnyi tömeg vonult fel a városháza elé, amelyet erős rendőri körön vett körül. A tüntetők áttörték a kordont és kőzapot zúdítottak a városháza épületére. Valamennyi ablaküveget betörték és a rendőroket is megtámadták. A rendőrség végül gumibotokkal szétverte a tömeget. A tüntetésekre az adott okot, hogy a városi közgyűlés mai ülését, amelyen a munkanélküliek karácsonyi segélye ügyében kellett volna dönteni, az utolsó pillanatban bizonytalan időre elhalasztották.

— Meglopták Berlinben a Magyar Nemzeti Bank elnökét. Berlinből jelentik: Popovics Sándort, a Magyar Nemzeti Bank elnökét meglopták Berlinben. A Nachtausgabe értesítése szerint a Berlinben tartózkodó Popovics Sándor szobájába ismeretlen tolvaj hatolt be, ellopta Popovics pénztárcáját, melyben négyszázötven márka, néhány shilling és iratai voltak.

— Napi jelentés a levegő meghódításának frontjáról. Londonból jelentik Washingtonból jelentik, hogy a bollandi repülőterén egy katonai repülőgép a start után 90 méter magasságból lezuhant. Három utas a pilóta és Kaynor a kongresszus tagjai, aki Richfieldbe készült utazni szörnyet haltak.

Karácsonyi ajándéknak

harisnyát, keztyűt, zsebkendőt, téli alsóruházatot, kötött mel-lényt és pullovert csak

SIPOS

vegyenek.

CLUJ, Calea Regele Ferdinand 8. szám.

A newyorki földalatti vasut egyik vonatata kigyuladt és elégett

Az óriási pánikban egymást taposták az utasok. Nincs halálos áldozata a balesetnek

Newyork, december 21. A Brooklyn-Manhattan földalatti vasut vonalán egy hat kocsiból álló utasszállító szerelvény a fő közlekedési időpontban rövidzárlat következtében leállt és kigyuladt. A zsúfolt szerelvény utasai között a fojtó füst és a lángok láttára pánik támadt s az emberek a kocsi kijáratánál verekedtek a kijutásért. A kocsi számos ablaktáblája a tumultusban kitört s itt is, ott is felhangzott a tumultusban földre taposott és az üvegszilánkoktól megsebesített emberek jajkiáltása. A

pánikot növelte a teljes sötétség is. Nagynehezen állította helyre a vasuti személyzet a rendet s az utasok egy részét a vészkiáraton át gyalog a földfelszínre, a Welfare-szigetre vitték, a másik rész a föld alatt a sínek mentén botorkált a háromszáz méter távolságra eső állomásig, ahol segélyvonatok kiszállították őket a tűz által veszélyeztetett zónából. A tüzet a tűzoltóság hosszas munka után oltotta el. A pálya helyreállítási munkálatai még folynak.

Mussolini kritikája a gyakori francia kormányválságokról

A francia baloldali pártok szerinti Mussolini feltűnést keltő cikkével beavakozott Franciaország belügyeibe

Páris, december 21. A szélsőbaloldali Liberté péntek esti számában szenzációs Mussolini-cikket közöl. A cikk címe a következő: Ahogyan Mussolini Tardieu feladatát látja.

A cikkben Mussolini fölveti a kérdést, szükség volt-e Franciaországban egyáltalán kormányváltásra. Briand külügyminiszter mind a három utolsó kormányban külügyminiszter volt. Franciaország kül- és belpolitikájában semmi sem változott. A kormány megbuktatása után nem egy neveltséges incidens adódott elő, amikor az új kormány megalakítása ügyében fáradoztak.

„Mi, Olaszországban, magunk is ismertük ezt a zavaros piaci tárcavásárt és épen ez volt az egyik legfőbb oka annak, hogy a fasizmus hatalomra jutott. Meguntuk már, hogy mindig más és más kormány következék, hiszen az

egyik erőlenebb volt, mint a másik. Ha a francia pártok kormányt akarnak alakítani, ugyanolyan bajokkal küzdenek, mint amilyeneket az olasz politikának kellett legyűrnie a fasizmus kormányrajtása előtt. Komoly munka nem képzelhető el olyan országban, amelynek vezetői nem érnek rá arra, hogy céljukat megvalósítsák, mert idő előtt megbuktatják őket.”

Mussolini cikke, amely párhuzamot von az olasz fasizmus és a francia parlamentarizmus között, valamennyi politikai pártban nagy feltűnést keltett.

A baloldali pártok azt állítják, hogy a cikk illetéktelen beavakozás Franciaország belpolitikai ügyeibe. A kamara folyosóin pénteken délután már arról is beszéltek, hogy a cikket még ma este a parlamentben is szóba hozzák interpelláció formájában.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt.

CLUJ, PIATA UNIRII 7. szám.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nagyvárad és Temesvárt

Saját tőkéei 97 millió lei.

Affiliált intézetei: Tordaaranyos Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen, és Sz.-Kereszturon. Szászrégenvidéki Takaré- és Hitel r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B.-hunyadon. — Minden bankügyelet legelőnyösebben végez. Engedélyezett devizahely. Áruaktárai a vasut mellett. Betéteket elfogad.

— Viktoria császárnő korabeli aranyakat találtak Oportóban a kövezetet javító munkások. Londonból jelentik. Oportóból érkezett jelentés szerint kövezetet javító munkások a napokban nagymennyiségű érepezet találtak a rossz kövezet kövei között, melyeket eleinte rézpeznek hittek, de később szakértő kiderítette, hogy Viktoria császárnő-korabeli aranyak. A hírcselet híre mindenki kövezetet javító munkára jelentkezett s olyan tömegek kezdtek kutatni Viktoria-aranyak után, hogy a rendőrségnek kellett közbelépnie.

— Litvániában kiélesedett a helyzet az állam és az egyház között. Kovnából jelentik: A litván állam és az egyház között éles ellentét támadt, mindekelőtt, mert a kormány meg akarja szüntetni a kovnói egyetem teológiai szakos-tályát. Az iskolakérdésben is kiélesednek az ellentétek. A püspökök kongrenciája elhatározta, hogy az államfőhöz fordul és pástorlevelet intéz a katolikusokhoz.

— Több mint 23 milliárd dollárral gazdagodott meg tíz év alatt Amerika. Londonból jelentik: Newyorki jelentés szerint az amerikai gazdasági hivatal most közzétett statisztikai kimutatásai szerint az Egyesült Államok lakosainak jövedelme tíz év alatt 23 ezer 470 millió dollárral emelkedett. Az emelkedés husz év alatt eléri a hatvan ezer millió dollárt. 1909-ben egy munkás évi jövedelme 976, 1928-ban 1205 dollár.

— Kilencvenéves korában meghalt Loubet, volt francia köztársasági elnök. Párisból jelentik: Montelimarban, Loubet volt köztársasági elnök urimiban meghalt. Loubet állapota két héttel ezelőtt már súlyos volt, de akkor állapotában javulás állott be úgyhogy már azt hitték, hogy a veszedelem elmúlt. Loubet Szilveszterkor töltötte volna be életének kilencvenegyedik évét. Halálos ágyánál ott volt leánya s más hozzátartozói is.

Izsák Salamon

első bánati szikvizfejgyár és szikvizüvegek lerakata

Egyesült Gép- és Fémáruhárok Rt. volt Dr. Wagner Budapest romániai képviselése.

Timisoara IV. Str. Gen. Foch (Fröbl.-u.) 2.

Gyárt: Szikvizüvegeket és valamennyi e szakmába vágó alkatrészeket. Állandó nagy raktár: Cseh gyártmányú szódás és krachelis üvegekben, továbbá elismert elsőrangú Dr. Wagner-féle szoda és kracherli töltő-apparátusokban.

Vállal: Complett szikvizgyári be-rendezéseket és ócska szifonfejek át-öntését. Legolcsóbb árak!

FLORA

Tudnivalók cionista

A konferencia lasztás

Cluj-Kolozsvár Kelet tudósítója választ el a D konferenciától, a élenkben foglal véleményét. Ezen dőlni az erdélyi sorsa a legköze problémákkal ke a konferenciának jubiláris konferé Szövetség biztos lehetővé tegye a kus, kulturális jának továbbfejlt mák ezek és a n sága nagy felelős delegátusaira, ak milyen fontosan szempont kikape meghozniok. De renciai résztvevő nemcsak morális, kat is kell nyújt ferencia határoza még pedig, a le megfelelően, a le

Azt, hogy a k milyen mederben megoldásra váró tostitva legyen, m most kell tudnia. veség jóval a ko választott delegát leatét, amely a tennivalókat öszin akiknek az a hivy változtassanak és gyék. Minden del cionista mozgalom get érez, még a k kornia kell az ak konferenciára már ponttal és kész jav

Az eddig beérk a megválasztott o igen nagy számba nat különböző va konferencián, amel parlamentje lesz a ságnak. A kilenceo demonstratív jelle napirenden szerepl ferencia imponán miatt és azt fogja erdélyi cionista z ideáljai mellett, az tervszerűen, egysé ván dolgozni és m zatot meghozni. A mai napig a tási eredmények é főválasztási Bizot Apahida. Deleg dor (Cluj), pótd (Cluj).

Lugos. Delegá Arnold, Deutsch Neumann Hugó, Aladár, pótdelégá Reiser Jenőné, S fischer Manó, Iritó Jenő.

Nagyszeben. D Zsigmond, Luká József, pótdelégá (Bistrița), dr. An Eliezer.

Orsova. Deleg pótdelégátus: dr. C Retteg. Delegá. delegátus: Kertész Torda. Delegátt Kassovicz Endre, mou Béla.

Maroshéviz. Dezső (Mvásárhely) Andor.

Zilah. Delegá Hadinger Ede, Emánnel, Stern J Nagybánya.

Jakab, Weisz B Lautmann Ernő, S Szurdok. Del Mihály (Cluj), pótd Nagyenyed. D Endre, Katz László dr. Dénes László. Gyergyószentm gel Jeremiás, p Eljáhn.

Autótulajdonosok! Soffőrök!

Feltétlenül tekintsek meg a most meg-nyílt legmodernebb

AUTO-BOX Garaget

Cluj, Monostori-ut 60. szám alatt. (Telefon 5--34) Teljesen elkülönített boxok. — Központi gőzfűtés. Jelentkezéseket elfogadunk.

Szülői kötelesség a csecsemőt HÖFER-rel ápolni

Tudnivalók a IX. országrészi cionista konferenciára

A konferencia problémái. Ujabb választási eredmények

Cluj-Kolozsvár, december 21. (Az Új Kelet tudósítójától.) Már csak néhány nap választ el a IX-ik országrészi cionista konferenciától, amely országsszerte a legteljesebben foglalkoztatja a cionista közvéleményt. Ezen a konferencián fog eldőlni az erdélyi zsidó nemzeti mozgalom sorsa a legközelebbi évekre, azokkal a problémákkal kapcsolatban, amelyeket a konferenciának kell megoldania. Ez a jubileus konferencia kell megteremtse a Szövetség biztos anyagi bázisát, amely lehetővé tegye a szervezet organizatorikus, kulturális és Palesztina-programjának továbbfejlesztését. Súlyos problémák ezek és a megoldás halaszthatatlansága nagy felelősséget hárít a konferencia delegátusaira, akiknek minden — akár milyen fontosnak is látszó — mellék-szempontra kiapcsolásával kell a döntést meghozniuk. De túl a döntésen, a konferencián résztvevő felelős delegátusoknak nemcsak morális, hanem tárgyi garanciákat is kell nyújtaniuk arra, hogy a konferencia határozatai meg fogják valósulni, még pedig, a problémák sürgősségének megfelelően, a legrövidebb idő alatt.

Azt, hogy a konferencia tárgyalásainak milyen mederben kell folyniuk, hogy a megoldásra váró feladatok teljesítése biztosítva legyen, minden delegátusnak már most kell tudnia. Ezért küldte ki a Szövetség jóval a konferencia előtt a megválasztott delegátusoknak a szervezeti jelentést, amely a Szövetség helyzetét és a tennivalókat öszintén feltárja azok előtt, akiknek az a hivatása, hogy a helyzetet változtassanak és a tennivalókat megtegyék. Minden delegátusnak, aki az erdélyi cionista mozgalom jövője iránt felelősséget érez, még a konferencia előtt foglalkoznia kell az aktuális kérdésekkel és a konferenciára már kikristályosodott állásponttal és kész javaslatokkal kell eljőnie.

Az eddig beérkezett jelentések szerint a megválasztott delegátusokon kívül is igen nagy számban fognak Erdély és Bánság különböző városából megjelenni a konferencián, amely ilyen formán igaz parlamentje lesz az ittélő nemzeti zsidóságnak. A kilencedik cionista konferencia demonstratív jellegű lesz tehát úgy a napirenden szereplő kérdések, mint a konferencia impozánsnak ígérkező keretei miatt és azt fogja demonstrálni hogy az erdélyi cionista zsidóság szilárdan kitart ideáljai mellett, amelyek megvalósításáért tervszerűen, egységesen és önzetlenül hírván dolgozni és minden szükséges áldozatot meghozni.

A mai napig a következő újabb választási eredmények érkeztek be a Szövetség Főválasztási Bizottságához:

Apahida. Delegátus: Dr. Szigeti Sándor (Cluj), pótdelegátus: Nóta Sándor (Cluj).

Lugos. Delegátusok: Dr. Kirschner Arnold, Deutsch Béla, Deutsch István, Neumann Hugó, Dr. Aczél Mór, Bruder Aladár, pótdelegátusok: Reisner Jenő, Reimer Jenőné, Sebők Elek (Cluj), Goldfischer Manó, Iritz Armin, Hammermann Jenő.

Nagyszeben. Delegátusok: Dr. Segall Zsigmond, Lukács Aladár, Grünberg József, pótdelegátusok: Kallm Lajosné (Bistrița), dr. Antal Sándor, Spielmann Eliezer.

Orsova. Delegátus: Öhlbaum Etus, pótdelegátus: dr. Goldner Mihályné (Cluj).

Retteg. Delegátus: Mátyás Herrl, pótdelegátus: Kertész Máatonné (Cluj).

Torda. Delegátusok: Dr. Reich József, Kaszovicz Endre, pótdelegátusok: Salamou Béla.

Maroshéviz. Delegátus: Tihanyi Dezső (Mvásárhely), pótdelegátus: Gráb Andor.

Zilah. Delegátusok: Ternér Jakab, Hadinger Ede, pótdelegátusok: Karl Emánnel, Stera József.

Nagybánya. Delegátusok: Hirsch Jakab, Weisz Benő, pótdelegátusok: Lautmann Ernő, Szirmai István (Cluj).

Szurduk. Delegátus: Dr. Goldner Mihály (Cluj), pótdelegátus: Perl Béla.

Nagyenyed. Delegátusok: Fenichel Endre, Katz László (Cluj), pótdelegátus: dr. Dénes László.

Gyergyószentmiklós. Delegátus: Engel Jeremiás, pótdelegátus: Deutsch Előhány.

Dés. Delegátusok: Dux Mór, Rozenzweig M. Jehuda, Sternberg Sárolda, dr. Weinberger Manó, Csillag Mór, Feuerstein Kálmán, Händler Izák, Jónás Elemér, Hollender Zoltán, pótdelegátusok Nimberger Ernő (Cluj), Hirsch Dávid, dr. Weisz Sándor, Farkas Sándorné, dr. Spitzer József, dr. Goldner Mihály, ifj. Léb Ödön, Kertész Máatonné, Altman Bernát.

Borosbeses. Delegátusok: Vértés Ignác, dr. Kollin Jakab, pótdelegátusok Gottlieb József, Biró Andor (Cluj).

Resica. Delegátusok: Szinai Jakab, Klein Alfréd.

Felhívás a Klal-cionista delegátusokhoz. A cionista konferencia ügyrendje szükségessé teszi, hogy a delegátusok valamely cionista blokk vagy párt keretében helyezkedjenek el, mert csak ez tudja kialakítani az állandó választmány összetételét és a konferenciális program lebonyolítását. Rendkívül szükséges és hasznos, hogy a delegátusok már a hó 25-én d. e. Clujra beérkezzenek, azonnal igazoltságuk le mandátumjuktól és a pártjuk bizalmiférfijainál jelentkezzenek. A Klal-cionista választási Blokk ezúttal felkéri azon delegátusokat, kik a Klal-programot vállalják magukénak, hogy csatlakozásukat előzetesen írásban, vagy megérkezésük után azonnal személyesen jelentsek be a

Klal-cionista Blokk ügyvezetőinek, dr. Fenichel Józsefnek vagy Weinberger Nándornak, avagy az igazoló bizottság szobájában feltüntetett megbízottnak. A Klal delegátusok az igazolás alkalmával szíveskedjenek szíriant is érdeklődni, hogy a Klal-cionista Blokk pártmegbeszélése hól és milyen időtáiban lesz, smelyen való részvétel elengedhetetlenül fontos.

A Mizrachi szervezet központi vezetősége felhívja az összes Mizrachi delegátusokat, hogy folyó hó 25-ikén délelőtt tíz órákor a kolozsvári Chevre Kadisa str. Loudrei (v. Hosszu ucca) 7. szám alatti helyiségben egy előzetes konferenciális megbeszélésen résztvenni szíveskedjenek. A gyűlésen Wasserstrom Sándor, a Mizrachi szervezet erdélyi csoportja végrehajtóbizottságának elnöke fog expozét tartani a Mizrachi konferenciális problémáiról. A központi vezetőség nevében: Klein Előhány alelnök.

Az Ifjusági Blokk felhívja a kolozsvári ifjusági egyesületek összes konferenciális delegátusokká választott tagjait, hogy hétfőn este nyolc órákor Str. Baron L. Pop 10 szám alatt, a Zsidó Nemzeti Szövetség helyiségében megjelenni szíveskedjenek az ifjuságot érintő konferenciális problémák megbeszélésére.

Közgazdaság

A főkönyvelők is tiltakoznak a pénzügyi törvények ellen amelyeknek paragrafusai drákói rendszabályokkal élnek téves könyvelés esetén

Bucuresti-Bukarest, december 21. (Az Új Kelet tudósítójától.) Madgearu pénzügyminiszter által beterjesztett pénzügyi törvények, az adó eltitkolások esetén, mint ismeretes súlyos büntetést helyeznek kilátásba a közvetlenül érdekelteken kívül a könyvelést végző tisztviselőkre is. A Madgearu féle adótörvények az összes gazdasági körök egyhangú tiltakozását vonták maguk után. A kereskedelmi és iparkamarák, a szabadfogalkozásuk, a bankárok tiltakozásai után most a könyvelők is jónak látták tiltakozásuknak kifejezést adni. Csütörtökön este a könyvelők egyesülete a fővárosban gyűlést tartott az adóeltitkolások kérdésében. A gyűlésen többen kijelentették, hogy a Madgearu-féle törvény állandó veszélyt jelent a könyvelők számára, akik legtöbbször a főnökök által megjelölt szempontok szerint kénytelenek a mérleget összeállítani. Különbösen sincsenek abban a helyzetben, hogy a könyvelésre átadott belégek hitelességéről meggyőződhessenek. A Madgearu féle törvényjavaslat a jöhizemű könyvelőkkel szemben sem alkal-

mazna kivételt. A közgyűlés a következő határozati javaslatot szavazta meg: A főkönyvelők szövetsége tudomást szerezve az adóeltitkolások megakadályozására beterjesztett törvényjavaslatról megállapítja, hogy a törvény súlyos pénzbüntetéssel és elzárással sújtja azon könyvelőket, akik függő viszonyban lévő nem tudják ellenőrizni az elkönyvelt adatok helyességét. Megállapítja továbbá azt, hogy kis vállalatoknál, ahol csak óras könyvelőt tartanak ugyszólván teljesen lehetetlen üzletmenetet ellenőrizni. A törvényjavaslat életbeléptetése esetén állandó konfliktusok volnának a könyvelők és a főnökök között, amelyek vég-eredményében tömeges felmondással végződnek. A törvény tervezet indirekte bár de csak a munkanélküliség növelésére szolgálna. Ezeknek a szempontoknak az alapján a közgyűlés kéri, hogy a felelőssége alól mentessék fel azon főkönyvelőket, akik jóhiszeműen könyvelték el a vállalat vezetősége által bemutatott számlákat.

Az import áruk bélyegilletéke készpénzben fizetendő

Néhány nappal ezelőtt az ország összes vámhatóságai körrendeletet kaptak, melyben a pénzügyminisztérium arról értesítette őket, hogy a jövőben az importáruk számláját már nem szabad felülbélyegezni, hanem e helyett a bélyegilletéket készpénzben kell kifizetni. Ez a rendelkezés kétségtelenül némi kedvezményt jelent a kereskedőkre nézve, jóllehet az állam javát is szolgálja. Tudvalevő ugyanis, hogy a proporcionális illetékeknek bélyegben való kifizetése nagyon súlyos nehézségek elé állította a kereskedőket. Ugyan akkor pedig az állam is jelentékeny károkat szenvedett. Számos felülvizsgálat alkalmával kiderült, hogy egyes számlákon hiányzik a bélyeg, mert azt a vámtisztviselők utólag más számlákon is felhasználták. Tehát már december ötödikétől kezdődőleg a bélyegilletékek lerovása csak készpénzben történhetik, mely összegről nyugtát állítanak ki. Kizárólag ezen nyugták ellenében lehet a beérkezett szállítmányokat kiváltani.

Továbbra is érvényben maradnak a rum- és likőrgyárosok régi engedélyei. A rum- és likőrgyárosok körében

egy idő óta élnek aggodalommal tárgyalták a kormánynak azt a tervét, mely a régi engedélyek bevonásának gondolatával foglalkozott. E kérdéssel foglalkozott most Bukarestben az ugynevezett állandó bizottság, amely közölte a romániai szesz- és likőrgyárosok egyesületének elnökségével, hogy aggodalomra nincsen ok, mert továbbra is érvényben maradnak a régi engedélyek s így feleslegessé válik egyes cégeknek az az erőlködése, hogy új engedélyeket szerezzenek meg. Ez örövendetes jelenség hatását némileg csak az rontotta, hogy a CFR. vezérigazgatósága a rum- és likőrgyárosok fuvardíj-kedvezményét végérvényesen megszüntette. A CFR t erre az elhatározásra az indította, hogy az iparpartolási törvény az új likőr-és konyakgyárakra nem terjesztette ki hatályát s így nincs joguk a negyvenszázalékos fuvarkedvezményre sem.

Vendéglő iparosok küldöttsége a pénzügyminiszter előtt. Tegnap Bukarestben a vendéglős ipartársulat országos szövetségének elnöksége tiszteltett Madgearu pénzügyminiszter előtt, akinek átadták memorandumukat. Memorandumukban a vasárnapi zárórendelet revízióját és az italmérségi engedélyek megváltási árának redukálását kérték.

Karácsonyok karácsonyát

rendezi meg ezévben alantí rendkívüli olcsó áraiival

SZABÓ Jenő

Női divat különleges-
ségek nagyruháza
CLUJ.

Telefon 4--79 Telefon

- 1 mtr. opalin — — 29
- 1 „ mosott vászon — — 29
- 1 mtr. fehérnemű vászon — — 33
- 1 kisvég vászon ágy-neműre — — 350
- 1 mtr. mintás crepe 129
- 1 „ mosó delén — 35
- 1 „ teniszflanell 33
- 1 „ franciamintás flanel — — 49
- 1 mtr. flanell pasztel-színekben — — 48
- 1 garnitúra 6 szalvétával — — 195
- 1 mtr. I-a minőségű férfiszövetöltönyre 265

1 méter I-a minőségű crepe de chine minden színben Lei 390.-

Maradékok feltűnő olcsó áron!

Nagy karácsonyi vásár

Kérje teljesen ingyen az 1930. évi naptár és arjegyzék könyvecskét!

Januártól kezdve minden kereskedő és kávéház árusíthat gyufát. A svéd gyufatröszt január elsején kezdi meg működését. Ez időtől kezdve egy doboz gyufa ára az eddigi két lej helyett 2 lej 50 bani lesz és a fűszer és más kereskedők, kávéház és étterem-tulajdonosok is árusíthatnak gyufát. Január elsejétől kezdve a gyufakatalógusokról lekerül az eddigi címke és helyébe román trikolorral ékesített címke kerül, melyen a svéd gyufatröszt felhívást intéz Románia lakosságához, hogy a gyufának ötven banival való emelése a román kincstár javát szolgálja, mert minden doboz után 1 lej 25 bani az államot illeti. A svéd gyufatröszt kötelezte magát, hogy az évenként eladásra kerülő négytízmillió doboz gyufa árából ötszázmilliót fizet minden évben az államnak. A svéd szakemberek már átvették a gyufa gyártását.

Hatvan ezer vagon gabonát exportáltak már. Bukarestből jelentik: A C.F.R. statisztikája szerint november végéig hatvan ezer vagon gabonát exportáltak már az országból. A gabonamennyiség nagy részét a buza teszi ki, de igen sok árpat és zabot is exportáltak.

A kolozsvári zárórendelet. A rendőrkvesztorátus közli a város közönségével, hogy 23-án, 24-én, 30 és 31-én a záróra egy órával meg van hosszabbítva. Ezzel szemben azonban 27-én, harmadnapján az üzletek zárva tartandók. Holnap vasárnap rendez munkaszünetet.

Csak, ha elolvassa, akkor győződik meg, hogy az összes gazdasági körök számára rendkívül értékes tartalommal jelent meg ma, december 22-én a Consum karácsonyi száma. Lehetetlen még csak kivonatát is adni annak a gazdag anyagnak, amelyet ez a különös gonddal szerkesztett szám 32 oldalon, a legértékesebb gazdasági információkkal és statisztikai adatokkal tartalmaz. Mégis ki kell emelnünk Hatiegan Emil dr., a képviselőház alelnökének ünnepi cikkét. A kormány gazdasági törvényeiről. Magyar Pál, az Angol-Magyar Bank igazgatója. A román-magyar gazdasági közeledésről ír, dr. Ernest Ene kereskedelemügyi államtitkár a gazdasági tanács felállításáról nyilatkozik. Több más, a bányáipart, a textilipart, az automobilipart és mezőgazdaságot érdeklő szakmai cikkek mellett igen értékes cikk jelent meg Garoflid volt miniszter tollából az agrár- és mercantilerdekek találkozásáról. A karácsonyi szám az ünnepi cikkeken kívül a közgazdasági események bő tárházát adja. Néhány cikk címe: Meghiúsult a Foresta és az Anhauch tranzakciói, Január 1-vel szabaddá lesz a gyufakereskedelem, Közmunkák céljaira hétmilliárd áll a kormány rendelkezésére, Likvidálnia kell a Sonametannak és az UGE-nek, Kiknek a birtokába kerül a Szana Bank új részvényérdekelttsége, Mit tartalmaz az adóamnesztörvény, Az Astra, Romloc és Vulcan nehézipari üzemek koncentrációja. Ezenkívül még sok-sok információ az összes szakmai körökből. A Consum karácsonyi számát mindenkinél megkülönböztetve ingyen, aki azt levelezőlapon kéri. (Kiadóhivatal, Cluj, Postafiók 127).

Távíratilag értesítették a rádióelőfizetőket a rádió taxák felemeléséről. A kolozsvári rádió előfizetőket a rádió difúziós társaság tegnap egy felszólítással lepte meg. A felszólítást, amelyet távirat alakjában kézbesítettek ki a táviró kihordók udvariasan bár, de lakonikus sürgönystílusban arra szólította fel az előfizetőket, hogy napon belül egyenlítsék ki 50 leies előfizetési hátralékaikat, amely abból származik hogy folyó év július 15-én a rádió előfizetési díjat 600 leire emelték fel. A rádió előfizetők körében a szokatlan formájú felszólítás nagy meglepetést keltett annál is inkább mivel erről az emelésről eddig még senkinek sem volt tudomása.

A bányásági gabonapiac ijesztően lanyha. A bányásági gabonapiacra olyan lanyhaság állott be, amilyenre eddig alig akadt példa. Buzát, tengerit, árpat még a legnyomottabb árak mellett is alig lehet értékesíteni. A bányásági malmok túl vannak halmozva búzával, a regáti malmok pedig a bányásági feleslegnek csak igen kis hányadát veszik át. Rengeteg kellemetlenséget okoz a bányásági buza minőségének sokfélesége. A tengeri az egyetlen cikk, amelyben exportra van kilátás. Erős konkurenciát jelent itt is a jugoszláv tengeri. Árpát kizárólag a hízalok veszik, zabot csak a katonaság vásárol. A bab-üzlet teljesen megszűnt.

Színház—Művészet

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap d. u. félháromkor Drótostót (Lehár operette nagyon olcsó mozi helyárak. Kondor Ibolyával, Solthy Györggyel, Leövey Leával, jegyek ára 50, 40, 30, 20 és 10. lei Sorozatszám 144.)

Vasárnap 5, 7 és 9-kor mozielőadás „Abris Rózsája

Hétfőn este 9-kor Koldusgróf (Operette repiz 3-adszor. Napi bérlet 22 szám, A, sorozatszám 145)

Kedden d. u. fél 4-kor Arva kislány karácsonya (Ujtündéri mesejáték. Gyermekek előadás nagyon olcsó helyárakkal, jegyek ára 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám 146)

Kedden este nincs előadás.

Szerdán d. u. fél 3-kor Eltört a hegedű. (Operettujdonság. Nagyon olcsó mozi-helyárakkal. Kondor Ibolyával, Betegh Béivel, Solthy Györggyel, Tompa Bélával, Ihász Aladárval. Jegyek ára 50, 40, 30, 20 és 10)

Szerdán 5 és 7 órákor film előadás Abris Rózsája, (Ezenkívül minden előadás keretében a világhírű Ukrainov ballet tánc mutatói helyárak 40, 30 és 20)

Szerdán este 9-kor Mit susog a fehér akác. (Előadás keretében a világhírű Ukrainov ballet tánc mutatói. Kondor Ibolyával, Betegh Béivel, Solthy Györggyel, Ihász Aladárval. Bérletszünetben. Rendes helyárakkal, sorozatszám 148)

Csütörtökön d. u. fél 3-kor Az utolsó Verebelylány (Ezenkívül az Ukrainov ballet fellépése. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám 149)

Bsütörtökön este 6-kor Két lány az utcán. (Előadás végén a világhírű Ukrainov ballet fellépése, sorozatszám 150)

Csütörtök este 9-kor Szőkik az asszony. (A II. felvonás keretében az Ukrainov ballet fellépése. Bérletszünetben. Sorozatszám 151)

Péntek 3, 5 és 7 órákor film előadás Abris Rózsája. (Az előadás keretében az Ukrainov ballet fellépése)

Péntek este 9 órákor A kis cukrász lány (Operette újonság, először. A budapesti Király színházban 150-szer adott új operette, A II. felvonás keretében Az Ukrainov Orsz. ballet fellépése. Premier bérlet 21. sz. Sorozat szám 152)

Szombaton 3, 5 és 7 órákor film előadás: A kis admirális (Jackie Googan) Minden előadás keretében az Ukrainov orosz ballet fellépése.

Szombaton este 9 órákor a Habima jótékony célu előadás: Der Mesumed, Sorozatszám 153.

Vasárnap d. u. 2 és fél órákor A nóta vége (Operette újonság, nagyon olcsó mozi helyárakkal. Jegyek ára 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám 154)

Vasárnap 5 és 7 órákor film előadás A kis admirális. (Jackie Googan).

Vasárnap este 9-kor A kis cukrász lány. (Operette újonság, 2-szor. Napi bérlet 22. sz. B. Sorozat szám 155,

Hétfőn este 8 és fél órákor A kis cukrász lány. (Operette újonság, 3-adszor. Napi bérlet 22. szám C. Sorozatszám 156).

A MAGYAR SZÍNHÁZ

MOZI-MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11-kor matiné 15 és 10 lejes helyárakkal: I. A repülő autó. (Harry Piel legbravuroszabb kalandor-filmje 7 felvonásban). II. A levegő hősei. (Brillians, kacagató amerikai burleszk 2 felvonásban.)

Vasárnap csak 3 előadás: 5, 7 és 9 órákor: Abris rózsája. (12 felvonásban. Az amerikai filmgyártás legújabb csodája).

Hétfőn 3 előadás: 3-kor, 5-kor és 7-kor: Abris rózsája.

Kedden nincs mozielőadás.

Szerdán d. e. kivételesen fél 11-kor matiné 15 és 10 lejes helyárakkal: Rin-Tin-Tin nem ismer akadályt. (Valódi Rin-Tin-Tin film. Előadás kezdete kivételesen fél 11 órákor.)

Szerdán d. u. 5-kor és 7-kor: Abris rózsája. Ezen kívül minden előadás keretében a világhírű Ukrainov orosz ballet táncai, Helyárak 40, 30, 20 lej.

Csütörtökön d. e. 11-kor matiné 20 és 15 leies helyárakkal: Tengerész kadet. Ramon Novaro izgalmas film játéka 8 felvonásban. Ezenkívül a világhírű Ukrainov ballet fellépése.

Pénteken Kolozsvárott utoljára 3, 5 és 7 órákor: Abris Rózsája Ezenkívül minden előadás keretében az Ukrainov ballet föl épése.

Szombaton világhírű újonság 3, 5 és 7 órákor: A kis admirális. Főszereplője Jackie Googan és Lars Hanson. Ezenkívül minden előadás keretében, A világhírű Ukrainov ballet föllepése

Vasárnap d. e. 11-kor matiné 15 és 10 leies helyárakkal: A tenger sátnya. Hatalmas kalandor film 8 felvonásban. Főszereplői Jonh Gilbert.

Vasárnap 5 és 7 órákor csak két előadásban: A kis admirális, Jackie Googan és Lars Hanson)

CORSO-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap 5, 7 és 9 órákor: Az árulás. Hatalmas, izgalmas dráma. Főszereplők: Lya de Putti, Lars Hanson és Warwick Ward. Előjáték: Ufa journal, szenzációs felvételekkel.

Vasárnap d. u. 11 órákor Matiné: Malek, a generális. Olcsó helyárakkal.

SELECT-MOZGO:

Vasárnap Sába királynője, Monumentális film, mely kiállításban vetekszik a Ben Hurral, Salamon ragyogó palotája, kocsi-versenyek etc. Főszerepben a szép Betty Blithe.

Hétfő: Utoljára Sába királynője.

Kedd: NINCS ELŐADÁS.

URANIA-MOZGO:

Vasárnap Biblia, Monumentális dráma. Az első emberpár bűnhődése és büntetése, Ábel megoletése, Noé és a Vízözön.

Hétfő: Utoljára Biblia.

Kedd: NINCS ELŐADÁS.

A Magyar Színház közleményei

A kis cukrász lány. A jövő hét színházi premijerje a „Kis cukrász lány” című új operette premijerje lesz. A „Kis cukrász lány” a budapesti Király színház volt óriási sikertől újonsága, 150 előadás ért meg a Király színházban ez a ragyogó, bájos és szép zenéjű operette, amelyre a kolozsvári énekes társulat a legnagyobb ámbicióval, felfokozott kedvvel és sok reménységgel készül az Ihász Aladár rendezése és a Komjáthy Károly dirigálása mellett. A „Kis cukrász lány” premijerje pénteken este lesz.

Koldus gróf harmadszor. Hétfőn este harmadszor adják az óriási sikerrel felújított „Koldus gróf” című operettet.

Kedden délután gyermek előadás mozi helyárakkal: Arva kislány karácsonya. Kedden délután az angyal vá-

Confectio R.T.-nál

női télkabátok, szövet és selyemruhák, szőrmebundák.

Gyári árak. Gyári lerakatok.

Cluj, Str. Memorandului 2. sz. Targu-Mures, Reg. Ferd. 41.

rás idején a jó kis gyermekek számára előadást tartanak a színházban. Ihász Aladár tündéri mesejátéka az „Arva kislány karácsonya” kerül színpadra. Az előadást fél négy órákor kezdik s öt óra után már haza mehetnek a jó gyermekek az angyal érkezésére. Nagyon olcsó helyárak: 50, 40, 30, 20 és 10 lej.

A jegyek a karácsonyi előadásra. A karácsonyi ünnepeken az idei és a tavalyi évad legnagyobb sikertől újonságai kerülnek színpadra: „Eltört a hegedű” (szerdán délután fél 3 órákor mozi helyárakkal). „Mit susog a fehér akác” (szerdán este 9-kor bérletszünetben. Utolsó Verebelylány csütörtökön d. u. 3 órákor mérsékelt helyárakkal.) Két lány az utcán, csütörtökön este fél négykor és Szőkik az asszony csütörtökön este 9 órákor. A karácsonyi ünnepeken rendszerint túrhetetlen szokott lenni a torlódás. Eppen ezért saját kényelmét szolgálja az, aki jóelőre megvásárolja a jegyét.

A világhírű Ukrainov orosz ballet a Magyar Színházban. A jövő hét folyamán a karácsonyi ünnepeken tartandó előadások keretében fel fognak lépni a magyar színházban a világhírű Ukrainov ballet tagjai. A brillians produkciók bámulatra fogják ejteni a közönséget. A heti műsorban pontosan fel van tüntetve, mely előadások keretében táncolnak az oroszok.

Abris rózsája

Évek óta a legnagyobb film siker Kolozsvárott!

Olyan elragadtatással még sohasem fogadott filmet Kolozsvár közönsége, mint az Abris rózsáját. A zsúfolt nézőtérlelkes közönség könnyezett és kacagott felváltva és minden hatásos jelenet után fergeteges tapsokkal adott kifejezést elismerésének.

Az Abris rózsájának előadási rendje: Vasárnap 5 kor, 7-kor és 9-kor.

Hétfőn 3-kor, 5-kor és 7-kor.

Karácsony első napján szerdán 5 és 7 órákor.

Karácsony utáni napon pénteken utoljára 3-kor, 5-kor és 7 órákor.

A legjobb sörök

Ursus

Lux

Ursus-Extra

világos különlegességek

és

világos

Király

Gloria

Hercules

barna, nagyfokú tápsörök

Kis üvegekben is mindenütt kapható.

URSUS Egyesült Kolozsvári és Tordai Sörgyárak R.T.

TELLUS

MAUR & Co

! ★ Versenytárs nélküli óra ★ !

elegáns, szolid és pontos

Az ország akadémia

Dobruzsába Nyugaton a

Ploesti mami miat

Bucuresti-Bukares Kelet tudósítójától). Jagosan enye időjárásai részében hómég színt sem látta, ban és az ország több már négy napja. Olyan fagy köszöntöttára, amely a legkezet.

Különösen az országban használt vasúti közlekedésben forgalomban súlyosban ugyszólván telefonforgalom az Rosiori, Turnu-Maguregye a 132. számú állomáson befagyott. A telefontelefonok segítséget, kért szánokat a vonatok egyébként megfagyott személyvonat Genemason fagyott be. A utasok szánok a közönségekbe. Rosiorból küldtek a 137. számú A segélygépek azonban hariban nem tudták kénytelenek voltak előtt megállni. Itt motív is befagyott. A rült még mindig elinben kézméteres hőméntés csak akkor borzalmas hóvihár elbele között a vonatok ebben dühöngő hóvettel fedte be. St 9102. számú vonat annyira, hogy a Giugegélygépp segítségével elmozdítani.

Dobruzsával a teljesen megszakt. A helyéből a távirószlón személyvonat Gelagyott. Az utasok voltak kénytelenek B. A hó Dobruzsában gasságot is meghaladj a fővárosba többek a vonatok.

Bucuresti-Bukares, fővárosból érkező legint a hófúvások továbbatok nagy késésekké Simpon Chitila mellea került és csak egynta utját folytatni. gu, Rosiori, Turnu Mforgalom megszakt.

A Ploesti-bukaresti omás közelében ma éisklott. A pályatestéban megrongálódottvonatok késéssel közlsonci a kettős sín párt megállapította, horezek munkája. A vetták ki, hogy azután kocsiakat. A közlekedéssel bonyolítják le. on az utasok ezrei v onatokat, hogy Erdé egy Moldovába utatézkekedések történetekára.

Az erdély felé közle gassal érkezett Kolozsvárra. A Rapielyett háromnegyedik Kolozsvári állomásra, személyvonat pedig 5 órá kiklás miatt.

London, december 22. orozag nyugati részabb viharokat okoz.

Az ország déli részén csaknem teljesen megakadt a táviró és telefonösszeköttetés

Dobrudsában három méter magas a hó. A hóviharban elakadt vonatok több órás késéssel közlekednek Nyugaton abnormális tél dühöng -- Oroszországban, a tél hazájában enyhe az időjárás

Ploesti mellett egy rablóbanda kisékelt egy tehervonatot, ami miatt órákon keresztül vesztegelnek az összes vonatok

Bucuresti-Bukarest, dec. 21. (Az Uj Kelet tudósítójától). Kolozsváron viszonylagosan enyhe időjárás uralkodik. Erdély északi részében hónapok óta még ugyiszólva még szinét sem látták. A régi királyságban és az ország többi részeiben azonban már négy napja szibériai tél tombol. Olyan fagy köszöntött különösen Moldovára, amely a legerősebb telekre emlékeztet.

Különösen az ország déli részét keresztül-kasul szántó hóviharok tették a vasúti közlekedésben, a telefon és táviróforgalomban súlyos károkat. Beszarábiában ugyiszólva teljesen megszakadt a telefonforgalom az egyes városok között. Rosiori, Turnu Magurele között Teleorman megye a 132. számú személyvonat Lita állomáson befagyott. A vasúti hatóságok a teleormanai prefektustól táviratilag kértek segítséget, kérték, hogy küldjenek szánokat a vonat utasai számára, mert egyébként megfagynak. A 137. számú személyvonat General Praporgesou állomáson fagyott be. A vonat harminchétf utasát szánokon szállították be Salcia községbe. Rosiorból két lokomotívot küldtek a 137. számú vonat segítségére. A segélygépek azonban a borzalmas hóviharban nem tudtak előrehatolni és kénytelenek voltak a 19. számú órház előtt megállni. Itt azután a két lokomotív is befagyott. A vonatot nem sikerült még mindig elindítani, mert időközben kétféle hóvihar fedte be. A mentés csak akkor lesz lehetséges, ha a borzalmas hóvihar eláll. Giurgiu és Videle között a vonalat az egyre erőteljesebben dühöngő hóvihar méteres hóréteggel fedte be. Stanesti állomáson a 9102. számú vonat havazódott be, olyanmódon, hogy a Giurgiuból küldött két segélygép segítségével sem sikerült helyébe elmozdítani.

Dobrudsával a telefonösszeköttetés teljesen megszakadt. A hóvihar kidöntötte helyéből a táviróoszlopokat. A 910. számú személyvonat Gelencio állomáson befagyott. Az utasok saját költségükön voltak kénytelenek Bazargioba visszatérni. A hó Dobrudsában a három méter magaságot is meghaladja.

A fővárosba több órás késéssel érkeztek a vonatok.

Bucuresti-Bukarest, december 21. A fővárosból érkező legújabb jelentések szerint a hófúvások tovább tartanak. A vonatok nagy késéssel közlekednek. A Simplon Chitila mellett az este hófúvás került és csak egy órai késés után tudta útját folytatni. A Bucurest I Giurgiu, Rosiori, Turnu Magurele vonalakon forgalom megszakadt.

A Ploesti-bukaresti vonalon, Braza állomás közelében ma éjjel egy tehervonatot kisékelt. A pályatest 200 méter hosszúságban megrongálódott, emiatt az összes vonatok késéssel közlekedtek. 15 tehervonatos a kettős sínpárra borult. A vizsgálat megállapította, hogy a kiséklés bűnös az egyik munkása. A vonatot rablók kísérték ki, hogy azután kifosszák a tehervonatosokat. A közlekedést egyelőre átszálldással bonyolítják le. A ploestii állomáson az utasok ezrei várták a bukaresti vonatokat, hogy Erdélybe, Beszarábiába vagy Moldovába utazzanak. Széleskörű kiséklések történtek a rablók elfogatására.

Az erdély felé közlekedő vonatok több órás késéssel érkeztek be tegnap este Kolozsvárra. A Rapid háromnegyedhat óránytt háromnegyedtíz órákor futott be Kolozsvári állomásra, a 317. számú személyvonat pedig 5 órás késéssel szenvedett kiséklés miatt.

London, december 21. Anglia és Franciaország nyugati részein a depresszió több viharokat okoz. A Bretagne kivé-

telével Franciaországban mindenütt mélyen a fagypontra alát van a hőmérséklet. Kelet-Franciaországban helyenkint 10-0 Celsius mérték.

Az angol fővárosba érkezett hírek szerint Rómában és Szárdiniában is erős éjjeli fagyok vannak. Ezzel szemben Oroszország északi részében aránylag enyhe az

időjárás. Így Leningrádban 3-0 ot mértek. Páris, december 21. Ottawából jelentik, hogy Kelet-Kanadában tovább tart a nagyarányú havazás és szokatlan méreteket öltött a hideg. A legtöbb vasútvonalon a vonatok nagy késéssel közlekednek s egyes vidékeken be is kellett a forgalmat hófúvások miatt szüntetni. A pá-

Madgearu pénzügyminiszter bejelentette az adóamnesztiát

Adóamnesztiát kap, aki az eddig elmulasztott adóvallomásokat december 31-ikéig benyújtja

takozásukat a törvények ellen, amelyek eredeti megfogalmazásukban csak ugyan alkalmasak voltak arra, hogy eddig még soha sem látott adóinkvizíció karjaiba keressék az országot, tág lehetőségeket nyitva meg ugyanakkor a korrupció számára. Tegnap este a könyvelők szövetsége tartott ülést Bukarestben, tiltakozva az ellen, hogy az adóelítélési törvényt büntetőjogi felelősséget a könyvelőkre is kiterjeszti. Ma délelőtt a szabadfoglalkozásuknak egy küldöttsége kereste fel Maniu miniszterelnököt és kérte, hogy az új törvényeknek a szabadfoglalkozásukra vonatkozó szigorú rendelkezéseit enyhítsék. Maniu megígérte Madgearu

Bucuresti-Bukarest, december 21. (Az Uj Kelet tudósítójától). Elsőnek jelentette volt az Uj Kelet, hogy Madgearu pénzügyminiszter rövidesen a parlament elé fogja terjeszteni az adóamnesztiáról szóló törvényjavaslatot. Megígértük, hogy a pénzügyminiszter maga is beismerte az adóelítélés elleni törvények túlszigorú voltát, különösen azután, hogy nem csak a községi képviselők, de az összes professzionális testületek felemelték tiltakozó szavukat az adó törvények drákói szigora ellen. Madgearu adóoffenzívájára az adófizetők valóságos ellenoffenzívát indítottak. A kereskedők, az iparosok, szabadfoglalkozásuk egymásután jelentették be til-

Legszebb karácsonyi ajándék a **kotta és könyv.**

Nádor, Rózsavölgyi, Bárd és Moravetz albumok, valamint más *disszalbumok, operák, klasszikus darabok és slágerek legnagyobb raktára és legolcsóbb ár.*

Képes meséskönyvek és ifjúsági iratok óriási választékban kaphatók.

Most vegyen kottát és könyvet, hogy esetleg még ideje legyen kicserélni. Minden veendő 2 ingyen kottát kap.

Király János zenemű és könyvkereskedésében Cluj.

lyákon hóékek járnak, hogy megtisztítsák a vonalat a közlekedő vonatok számára.

pénzügyminiszterrel együtt tanulmányozni fogja a kérdést.

Ezt követelőleg a kamara ma délelőtti ülésén az adótörvények tárgyalása során, Madgearu pénzügyminiszter szót kért és bejelentette, hogy mindazok, akik az elmúlt években nem nyújtottak be adóvallomást, adóamnesztiában részesülnek, ha azt a folyó év december 31-ig benyújtják. Ugyancsak amnesztiában részesülnek azok, akik megszegtek az adótörvényt, ha április 1-ig befizetik adójukat. Végül elengedik a késedelmi kamatokat mindazoknak, akik június 1-ig adótartozásukat kiegyenlítik.

Két kis szökevény a bukaresti gyorsvonaton

Midőn tegnap Apahidára befutott a bukaresti gyorsvonat, a harmadosztályos vasutkocsi egyik fülkéjének sarkában két egyforma barna köpenybe burkolt fiúcska húzódt meg félénken. A rendőr nyakoncsipte és bevezette őket az állomási rendőrségre, ahol valatni kezdték a két különös utast. A rendőrség kérdéseire eleinte zavaros feleleteket adtak és meglepő furfanggal igyekeztek kibujni a válasz alól. A rendőrkommiszár szigorú fellépésének azonban csakhamar megvolt a hatása. A két kis fiú könyhullatás mellett vallani kezdett. Az egyiket Willer Sándornak, a másikat Eder Joannak hívták. Az előbbi 12, míg az utóbbi 10 esztendő. Elmondották, hogy már két évvel ezelőtt rossz magaviseletük miatt a bukaresti „Principele Carol” javítóintézetbe kerültek. Az intézetben folytonosan verték őket. Eheztek. Helyzetük napról napra elviselhetetlenebbé vált, szenvedésük egyre növekedett. Az utóbbi hetekben a szamosújvári javítóintézetéről hallottak beszélni és megtudták, hogy ott jobb bánásmódban részesítik bajtársaikat. Ekkor elhatározták, hogy megszöknek. E hét elején az éjszaka leple alatt kisorsantak a javítóintézet rácsos fülkéiből, mesztelenül végigfutottak a folyosókon, átvették magukat az intézet magas kőkerítésén és az állomásra futottak. Bevárták a legközelebbi vonat, hogy Szamosújvárra utazzanak. Az elhatározást tett követte. A két jómadár jegy nélkül felkapaszkodott a legközelebbi vonatra. Már ugy látszott, hogy minden baj nélkül sikerül eljutniok Szamosújvárra, mert sem a padok alatt, sem a fékező helyeken, ahova bujkáltak a kalauzok szemei elől, nem vették őket észre. Apahidán azonban hajótörést szenvedett utitervük. Észrevették őket az utasok és a kis szökevények nehéz szívvel bár, de bucsut vettek a Szamosújvárra induló vonattól. A két gyermeket Kolozsvárra toloncolták, ahol jegyzőkönyvet vettek fel az esetről, ma reggel pedig rendőri kíséret mellett szaszállították őket a bukaresti javítóintézetbe.

(d.)

Nem lehet

BIRÓ-ja

önmagának, de másokat sem ítélhet el, amiért nem tudja, hogy

KARÁCSONYI

bevásárlásai

BIRÓ

textilnagykereskedő detailüzletében,
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 11/a.
eszközölheti legolcsóbban.

Ezer kereskedő szerezte be az idei áruszükségletét engros osztályomban. A visszamaradt saison áru angró áron a karácsony előtti hetekben detailüzletemben kerül eladásra. — Vételkötelezettség nélkül győződjön meg.

- 50.000 mtr. Ia. mosott sifon ..... á Lei **39-**
- 50.000 " mosó delain változatos szép mintákban á " **35-**
- 20.000 " Ia. sport flanel garantált szintartó .. á " **33-**
- 10.000 " divatkasha gyönyörű pasztell színekben á " **48-**
- 5.000 " jóminőségű férfiszövet 140 cm. széles.. á " **195-**
- 5.000 " tiszta gyapjú ruha és kosztümanag 130 cm. széles, teghetoff és pasztell színekben ..... á " **245-**
- 10.000 drb. Crepe de chine minden létező árnyalatban á " **390-**
- 25.000 drb. I-a. törülköző ..... á " **39-**
- 5.000 " maradék félárban

Ha kételyei volnának ezen valóban rendkívüli árak létezéséről, úgy a reklámról alkotott véleményét azonnal

MEGVÁLTOZTASSA,

ha megtekinti kirakataimat és üzletemben meggyőződik hirdetésem komoly voltáról!

Egy perfekt román és német kizszoalót textilszakmában keresek. Ajánlatokat Biró Andor céghez.

A főmufti terrorizálja a bizottság elé kerülő arab tanukat

Arab tanuk a zsidó ügy mellett vallanak a bizottság előtt. Dr. Horovitz filippikája a palesztinai kormány ellen

Jeruzsálem, december 21. (Az Új Kelet tudósítójától). A zsidó lénionáriusok, akik a háboruban Patterson ezredes vezénylete alatt Palesztinában harcoltak, követelik, hogy az angol parlamenti bizottság hallgassa ki Patterson ezredest. A tel-avivi cionista klubban hatalmas népgyűlést tartottak, amelyen követelték, hogy az angol parlamenti bizottság Vladimir Jabotinskyt is hallgassa ki. Az egész palesztinai héber sajtó követeli Jabotinskynek és a Keren Kajemeth vezetőjének, Ussinskinak a kihallgatását.

A főmufti terrorizál.

A parlamenti bizottság egyébként december 16-án folytatta munkáját. Sir Boyd Merriman, a cionista exekutív védője éles szavakban kell ki azellen, hogy az arabok erőszakos eszközökkel terrorizálják a bizottság elé kerülő tanukat. A tanukat valósággal megfélemlítik. Tabari arab munkás a tiberiási mufti, a jeruzsálemi főmufti elé vezette, aki figyelmeztette Tabarit, hogy már maga az tény, hogy a zsidók tanujaként jelenik meg a bizottság előtt, az arab ügy elárulását jelenti. Stocker az arab exekutív ügyvédje tagadta, mintha a főmufti beszélt volna Tabarival.

Arab tanuk a zsidó ügy mellett.

Ezután két arabot hallgatott ki a bizottság. Műndkettőt rendőrök kísérték a bizottság elé, mert félték, hogy az arabok meg fogják támadni őket. Az egyik Mohamed Tawil, a török hadsereg volt tisztje, kijelenti, hogy a zavargásokat magasrangú, becsvágyó személyek idézték elő, akik egyéni érdekeiket tartották szemelőtt. Nem igaz. Nhogy a zsidó földről elköltözött arabok a tónk szélén állanak. Süley arab ügyvéd e kijelentés után azt igyekezett bizonyítani, hogy a tanu vallomása nem megbízható. Tawil elmondta ezután, hogy Subhis Khadra, az arab exekutív főtanuja egymaga készítette elő az augusztus 24-iki demonstrációkat és vérengzéseket Safedben. A safedi mufti kijelentette az araboknak, hogy a zsidók Jeruzsálemben behatoltak a mecsetbe és megölték a muzulmánokat. Safedben tudatosan játszottak a tüzzel. A zavargások után a tanu felkeresett a börtönben mintegy 90 arabot, akik megbízták őt, hogy legyen a védőik. Valamennyien panaszkodtak arról, hogy vezetőik félrevezették őket és áldozatul dobták oda őket, hogy a nép hátán lovalgohassanak.

A második tanu, Kawar Élias kijelentette, hogy a zavargásoknak a gazdasági helyzethez semmi köze nincs. A zsidó földművelők több adót fizetnek, mint az arab parasztok. Az egyik arab ügyvéd erre szót kért és igyekezett Kawar vallomásának szavahihetőségét kétségbevonni.

Fenyegtetnek az arabok.

December 17-ikén került volna sor Kawar vallomásának folytatására. Az arab tanu azonban nem jelent meg a bizottság előtt és levelet küldött, amelyben közli, hogy kénytelen volt eltávozni, mert támadást terveztek ellene. Sir Boyd Merriman leszögezte a bizottság előtt, hogy az arabok terrorizálókkal félemlítik meg a tanukat, akiket állandóan legyilkolással fenyegetnek.

Ezután folytatta a bizottság dr. Horovitz manchesteri ügyvéd kihallgatását. Preedy, a palesztinai kormány védője, többször vita folyamán próbálta Horovitzot rávenni arra, hogy enyhítse a palesztinai kormánnyal szembeni vádjait. Különösen azt, hogy a kormány a zavargásokról kiadott hivatalos kommunikékben azt a látszatot akarta kelteni, mintha a zsidók is támadtak volna. Horovitz azonban kitarott vallo-

mása mellett. Elmondta, hogy ő maga is kénytelen volt kiválni a polgárorségből. Ő ismételt tiltakozik ezen igazságtalan intézkedés ellen. A zsidók emancipációja óta nem fordult az elő Angliában, hogy zsidó és nem zsidó brit állampolgárok között különbséget tettek volna, mint ahogyan az Jeruzsálemben történt. A zsidó származású angol állampolgárokat lefegyverezték, míg a nemzsidók megtarthatták fegyvereiket. A kormány tudatosan rossz-hiszemű volt, midőn egybevette a jeruzsálemi és hebroni áldozatok számát, hogy a hebroni mészárlás méreteit csökkentse.

Ki a bűnös?

Sir Henry Betterton, a bizottság tagja azt kérdezte ezután Horovitztól, hogy véleménye szerint mi volt az augusztusi

zavargások tulajdonképeni oka. „A kormány bűnös hanyagsága” — válaszolta Horovitz. „Nem történtek meg a szükséges ovintézkedések. Nem vették tudomásul Playfair kapitány figyelmeztetését, aki már idejében hangoztatta, hogy karhatalmi csapatokat kell az országba hívti”.

Pasman, az American Zion Commonwealth volt vezetője, a következő tanu, tiltakozik a vád ellen, mintha az arabokat Afuléből elűzték volna. (Az afulei kolóniát a Jezrael völgyében az American Zion Commonwealth alapította). Az arabok megfelelő kártérítést kaptak, tizenketten közülük azonban nem akarták a földet elhagyni, mert a jeruzsálemi arab exekutív bujtotta fel őket arra, hogy földjükön maradjanak. Végül is elfogadták a kártérítést és a zsidóktól kapott pénzeket uj-

Az angol alsóházban bizalmatlansági indítványt terjesztettek be Thomas főpecsétör ellen a munkanélküliség miatt

Pokolnikov szovjet-követ bemutatta megbízó levelét a walesi hercegnek

A szovjet jegyzékben vállalt kötelezettséget, hogy se Angliában, se a dominiokon nem folytat propagandát

London, december 21. Az alsóház ülésén Thomas főpecsétör, a munkanélküliség enyhítésére irányuló kormányintézkedések minisztere nagy támadásokban részesült. Bizalmatlansági indítványt terjesztettek elő ellene és fizetésének leszállítását követelték. Wheatley a szélső baloldal vezére számon

kérte Thomastól kanadai utjának eredményeit s a mostani rendszertelen kapcsolódó politika helyébe konstruktív vezeteket és a munkanélküliség megoldására hivatott komoly intézkedéseket követelt. Baldwin volt miniszterelnök a következő szónok. Szintén támadta Thomast, de vele együtt az egész

kormányt is, mert mint mondotta, a Macdonald-kormány előre is megnehezítette saját magának feladatai végzését, amikor egyre újabb és újabb terheket rótt az iparra. A szavazásnál a bizalmatlansági indítványt 228 szavazattal 146 ellenében elvetették.

London, december 21. Henderson és Pokolnikow tegnapi félórás tárgyalásán mint beavatott helyről jelentik, vége ment a propagandatiltalom jegyzékcsereje. A szovjet pótjegyzékben még ezenkívül kötelezettséget vállalt arra is, hogy a dominionokban sem folytat propagandát.

London, december 21. Pokolnikow szovjetkövet ma bemutatta a walesi hercegnek megbízó-levelét. A nagykövet és kísérete két udvari fogaton vonult fel a St. James palota elé, ahol a fogadás volt. Az audiencia tíz pertig tartott. Pokolnikow ezután a Foreign Officeba hajtatott s hosszabb megbeszélést folytatott Hendersonnal. Az esti lapok közlése szerint a két államférfi a propaganda ügyéről szóló jegyzékeket cserélt.

London, december 21. A Reutter távirati iroda jelenti, hogy Ovey moszkvai angol nagykövet holnap nyúlja át Moszkvában megbízólevelét.

ELSŐ SOR ZENEKARI ÜLÉS

Szabad óráiban szórakozzék a Philips hangszóró muzsikájával. Epen olyan tisztán és érthetően fog hallani, mintha a hangversenyterem első sorában foglalna helyet. Az 1929-ik év legtekélyesebb teljesítménye egy jó vevőkészüleket és Philips hangszórót használni. Ezek a hangszórók nemcsak azzal tűnnek ki, hogy a hangviszáadás természetes, mert ezek valóban műrömek, amelyek minden lakáshoz találhatók.

PHILIPS HANGSZOROK

Hallgasson meg egy Philips hangszórót kereskedőjénél!

Legszébb karácsonyi és újévi ajándék a **márkás gramofon.** His Masters, Columbia, Homocord, Polydor, Parlophon, Decca, Perfection gépek, lemezek és **mindennemű hangszerek** állandó vagy raktára: **LYRA** hangszerüzlet C L U J, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-u.) 16. szám

Fizetés- képtelenségeket gyorsan egyeztet **Hirsch Dávid BRASOV** Str. Porții (Kapu-utca) 31. Megbízhatóságáról 33 év óta előnyösen ismert. Iparigazolványos kereskedelmi ügynök.

Rádió

Idő:

Vasárnap

Budapest.

10: Egyházi zenei járásjelentés, Utak hangverseny, miniszterium előad. bad Egyetem. U járásjelentés. 17 zenekarának hang 18 50: Sportered. santrop" előadása 9 Gramofonhang. Paraszbecsület. golettó — ária. zart: A varázsfi. Arioso. 6. Leon. 7. Mozart: A Na mond, mit Budán. 10. Vár. Sonny boy. 12. közös Szárszóra. az 6sai szél. 15. 16. Ne sirj bold. Maga de édes. 21. Péntek, szor. megy, hogy. 23. adom. 24. Alwa. song. 25. Oh de. időjelzés, időjár. Jenő és cigányz.

Belgrád. 20. operabékes (stj. Berlin. 21.35. szini közvetítése 2-ig Táncozene és Bern. 20.09. 1. sonyi hangverse. Bucuresti. 1. Könyvi zene 1. zene 17.15 Kör. 20.45 Galman te. gedőjáték. Pozsony. 19. Táncozene. Breslau. 18.5. zene 23.30—0.30. Brünn. 20-tól gából. Bruxelles. 19. 21.15 Nagy ha. Népházból. Daventry. 22. Hotelből. Frankfurt. 18. Silesius" című ze. Genova. 20. Prózi előadás. Hilversum. 20. és Juliska című. Hamburg. 19. rék 20. Rádióze. Táncozene. Kalundborg. 21.35 Es-dur szor. verseny 22.55—0. Katowice. 20. Kassa. 21.05. Köln. 24-ig sz. Königsberg. 2. tercest hangverse. Krakó. 20.13. Vendéglői zene. Lahti. 19.35 I. Leipzig, 20. rium 22. Táncezu. Milánó. 20.30.

Hölgyeknek amelynek ró P. ARANKA Ünnep KAT Fiókok: Str. C

Rádió műsor

Idő: Középeurópai

Vasárnap, december 22

Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika.

10: Egyházi zene. 13: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána az Operaház zenekarának hangversenye. 15:30: Földművelésügyi minisztérium előadás-sorozata. 16: Rádió Szabad Egyetem. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés. 17:15: A honvédegyetemen zenekarának hangversenye. 18:30 Felolvasás. 18:50: Sporteredmények. 19: Molière: „Misanthrop” előadása. 21: Gramofonhangverseny. 9 Gramofonhangverseny 1. Mascagni: Paraszthecsetület — ábránd 2. Verdi: Rigolettó — ária 3. Händel, Largo 4. Mozart: A varázsfuvola — ária 5. Händel: Arioso. 6. Leoncavallo: Bijažo — ária. 7. Mozart: A varázsfuvola — ária. 8. Na mond, mit jelent e négy kis szó. 9. Budán. 10. Várjon kint a kiskapuban. 11. Sonny boy. 12. Kislány. 13. Megy a gözös Szárszóra. 14. Ki tudja, mit írat az ősei szél. 15. Elment az utolsó hetes. 16. Ne sirj boldog. 17. Valahogy lesz. 18. Maga de édes. 19. Vége. 20. Rózsalevél. 21. Péntek, szombat, vasárnap. 22. Ugy megy, hogy. 23. Karikagyűrűjét visszadom. 24. Always I, love you — Waltz song. 25. Oh de zng a fejem 10.15 Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Belgrád. 20 Debussy-est 21.50 Erteopera-ének estje 22.50 Táncczene.

Berlin. 21.35 Jégkorcsolya mérkőzés helyszíni közvetítése a Sportpalotából Majd 3-ig Táncczene és a népszavazás eredménye.

Bern. 20.09 Bach kantáté 21.00 Karácsonyi hangverseny 22.25 Könnnyü zene.

Bucuresti. 11.15 Rádió-zenekar 16 Könnnyü zene 16.30 Könnnyü és román zene 17.15 Könnnyü zene 20 Zongorajáték 20.45 Galman tenorista estje 21.30 Hegedűjáték.

Pozsony. 19 Szórakoztató zene 21 Táncczene.

Breslau. 18.55 Gramofon 22.25 Derüs zene 23.30—0.30 Táncczene.

Brünn. 20-tól zárásig közvetítés Prágából.

Bruxelles. 19.20 Trombitahangverseny 21.15 Nagy hangverseny a bruxellesi Népházból.

Daventry. 22 Hangverseny a Park Lane Hotelből.

Frankfurt. 18.45 Rottenberg: „Angelus Silesius” című zeneművének előadása.

Genova. 20.15 Vendéglői zene 21 Próza előadás.

Hilversum. 20.55 Humperdinck: Janosi és Juliska című meseoperája.

Hamburg. 19.10 Uj karácsonyi kantáták 20 Rádiózenekar szolistákkal 22.40 Táncczene.

Kalundborg. 20 Szórakoztató zene 21.35 Es-dúr szonátája 21.55—22.55 Hangverseny 22.55—0.30 Táncczene.

Kattowice. 20.15 Zene 23 Táncczene.

Kassa. 21.05 Szalonzenekar.

Köln. 24-ig szórakoztató és táncczene.

Königsberg. 20.15 A könnnyü zene női teremtett hangversenye 22.30—0.30 Táncczene

Krakkó. 20.15 Hangverseny 23—24 Vendéglői zene.

Lahti. 19.35 Dalok 20 Hangverseny.

Leipzig. 20 Bach Karácsonyi oratórium 23 Táncczene.

Milano. 20.30 Bizet Carmen c. operája

utána könnyü zene. München. 19.35 A würzburgi Madrigal-egyesület hangversenye 21.05 Régi német betlehemes játék 22.45—0.30 Grainger négyes játéka.

Napoly. 21.02 Varney Fanfan la tulipe című operettje.

Paris Eiffel. 21.00 Ördögi könnyek, nagy hangmisztérium.

Prága. 14.45 Trubadur című négyfelvonásos operája a prágai Nemzeti színházból 19 Fuvószenekar 21 Népdalok 21.09 Zongoraverseny 22 15 Kávéházi zene.

Róma. 21.02 Nagy oiasz zene.

Szambul. 19.30—21.30 Török zene.

Stuttgart. 22.45—24 Szórakoztató zene.

Torino. 19.15 Vacsorai zene 20.30 Opera Milánóból, utána könnyü zene.

Toulouse. 19.00 Szimfonikus zene 21.15 Táncczene 21.30 Kamarazene 22.00 Könnnyü zene 22.40 Hangszerszóló.

Varsó. 20.15 Népszerű hangverseny 23 Táncczene.

Bécs. 17.30 Utleírás. a Kalaáriák 18.05 Olasz dalok és áriák 18.30 Smetana „Életéből” című vonósnégyes 19.10 Felolvasás 20 Szabadhely valamilyen átvitel számára.

Zágráb. 20.35 Operett est (szemelvények) 22 Operettzene.

Zürich. 20.20 Vegyeskar Rheinberger József: „A betlehemi csillag” című művéből. Utána házi zene.

Hétfő, december 23.

Budapest. 9.15 A rádió háziqertettjének hangversenye 9.30 Hírek 12 Déli harangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés 12.05 Hangverseny. 1. Vitali: Chaconne 2. Bizet: Carmen, Micaela áriája 3. a) Reger: Mária bölcsődala b) Brahms: Walzer c) Perné: Szerenád 4. a) Csiky: Bánkodás b) Kuruc: Szivemből téptem ezt a dalt 5. a) Bárány: Chanson triste b) Fibich: Poem c) Schubert: A méh 6. Dienzl: Liliomszál. 12.25 Hírek 12.35 A hangverseny folytatása 1 Pontos időjelzés, időjárás jelentés 2.30 Hírek élelmiszerárak 3.45 Fulton-rendszerü képátvitel 4.20 Asszonyok tanácsadója 4.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés. hírek 5.15 Bakos Akos novellái 5.40 Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye 6.30 Szabolcska Mihály előadása „Karácsonyi költészete” 7 A középeurópai műsor cseresorozatban a prágai rádióállomás műsorának közvetítése. A Prágai Nemzeti Színház előadása Smetana „Az eladott menyasszony” vigopera. Utána a Fejes-szalonzenekar, az ostende jazz, majd pontos időjelzés és időjárásjelentés.

Belgrád. 20. Közv. Prágából. Utána gramofon.

Berlin. 21. Dalok.

Brünn. 18.45. Közv. Prágából.

Bucuresti. 11.15 Rádió-zenekar 16 Könnnyü zene 16.30 Könnnyü és román zene 17.15 Könnnyü zene 20 Zongorajáték 20.45 Galman tenorista estje 21.30 Hegedűjáték.

Daventry. 22 Hangverseny a Park Lane Hotelből.

Frankfurt. 18.45 Rottenberg: „Angelus Silesius” című zeneművének előadása.

Genova. 20.15 Vendéglői zene 21 Próza előadás.

Hilversum. 20.55 Humperdinck: Janosi és Juliska című meseoperája.

Hamburg. 19.10 Uj karácsonyi kantáták 20 Rádiózenekar szolistákkal 22.40 Táncczene.

Kalundborg. 20 Szórakoztató zene 21.35 Es-dúr szonátája 21.55—22.55 Hangverseny 22.55—0.30 Táncczene.

Kattowice. 20.15 Zene 23 Táncczene.

Kassa. 21.05 Szalonzenekar.

Köln. 24-ig szórakoztató és táncczene.

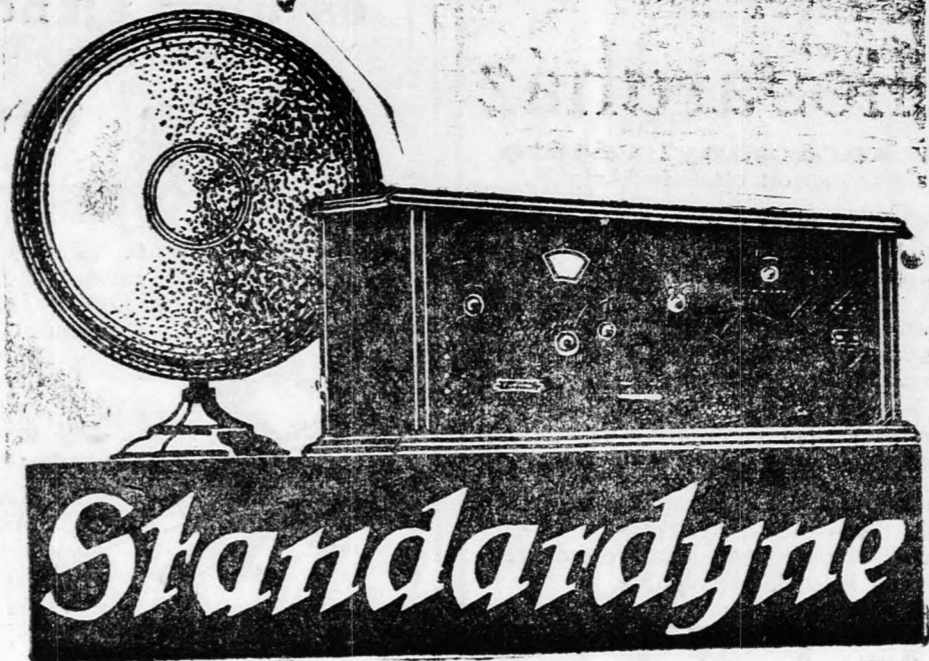
Königsberg. 20.15 A könnnyü zene női teremtett hangversenye 22.30—0.30 Táncczene

Krakkó. 20.15 Hangverseny 23—24 Vendéglői zene.

Lahti. 19.35 Dalok 20 Hangverseny.

Leipzig. 20 Bach Karácsonyi oratórium 23 Táncczene.

Milano. 20.30 Bizet Carmen c. operája

Megvásárolta már a karácsonyi ajándékot? Még nem?!

Hallgassa meg a

STANDARDYNE

a legújabb 4-csöves hálózati készüléket, azt fogja választani. Az összes Standard rádiógyártmányok a legkedvezőbb fizetési feltételekkel kaphatók.

Kattovicz. 20. Közv. Prágából.
Königswusterhausen. 20.20. Közvetítés Prágából.
Lipce. 21. Szimfonia-est.
Milano. 20. 30. Olasz-est.
Nápoly. 21.02. Puccini „A fecske” c. operája.
Prága. 19. Smetana „Az eladott menyasszony”.
Torino. 20.30. Jazz.
Toulouse. 20. Orosz dalok.
Varsó. 19.25. Gramofon.
Bécs. Közv. Prágából.
Zürich. Oboa-verseny.

Rádió: Ingelen (4 lámpás) Telefunken (40 w), Philips Neutrox
Gramofon: Hysmaster, Columbia Dulcetto, Nirona, Trumplettar. Sager lemezek nagy választékban. villany főzőedények
Reg. Ferdinand
Ferenc József-ut.
33. sz.
Telefon: 2-18

Hirdessen az Uj Keletben

ROYAL amerikai írógépek legújabb modeljei szenzációszak

Mielőtt írógépet vásárolna, saját érdekében feltétlenül kérje ezen gép vételkényszer nélküli bemutatását. — Royal nagy gép 92 betűvel. — Royal Portable 88 betűvel. Minden nagyobb városban képviselve. Vezérképviselet: Goldstein, Oradea, Str. Avram Janca 5, Telefon 2-97 szám

Petróleumvilágítás

Markó V. okl. gépészmérnök
Cluj, Strada N. Iorga 11 Telefon 4-53

Hőféhér fény, minimális költség, maximális biztonság. — Kérjen díjmentes felvilágosítást.

Emlékezetessé

akarom cégemet ez évben karácsony alkalmából a nagyérdemű közönségnek tenni.

Mindenraktáron

levő áruimat bombasztikus olcsón bocsájtom eladásra. Ne habozzon, hanem siessen és jöjjön egyenesen hozzám vásárolni.

T. SPITZ CLUJ,

Calea Regele Ferdinand No. 13.

Hölgyeknek önálló és biztos megélhetést nyújtó életpálya

a KOZMETIKA

amelynek rövid időn belül való elsajátítására módot nyújt VÁRADINÉ P. ARANKA kozmetikai intézete Budapest, VII. Erzsébet-körut 8. Irjon még ma.

Ünnepi diós, mákoskalács, zsurvekní stb. megrendelhető és kapható

KATONA-sütőde CLUJ,

Calea Victoriei 14. Telefon 90.

Fiókok: Str. Memorandului 25, Telefon 25. Calea Regele Ferdinand 32. Calea Regele Ferdinand 76. Str. Regina Maria 23.

Megkezdődött! Megkezdődött!

Helios áruház

nagy karácsonyi vására az alant sorolt olcsó árakkal:

1 drb. divat selyemsál	Lei 70
1 pár meleg női kesztyű	45
1 " bélelt férfi kesztyű	60
1 " téli angol női harisnya	50
1 " strapa női harisnya	24
1 " nagyon tartós férfi sockni	28
1 " vastag, meleg férfi sockni	30
1 drb. egész finom férfi zsebkendő	25
1 pár Bemberg selyemharisnya	140
1 " férfi bélelt bőrkesztyű csattal	375

Gyapju harisnyák, női kosztümök, férfi és női szwetterek, férfi ingek, nyakkandók és esőernyők még soha nem tapasztalt olcsó árakban lesznek kiszolgálva.

HELIOS

kötőtáruháza CLUJ, FÖTÉR 7. Farkas szoborral szemben.

Elhelyezkedést keres

félmillió lei bankgaranciával rendelkező, román-magyar-német nyelvet bíró, keresked, éretts., agilis fiatal kereskedő. Számításba jön: bizalmi állás, vagy kisebb ipari vállalat átvétele. Érdeklődések címzendők: Export Somcutamare, jud Satumare.

Praktikus karácsonyi és ujévi ajándékok!

Több mint 1500 pár

38 különböző minta és kivitelben, a legolcsóbbtól a legfinomabbig. Készülékek és mikkelezések szakszertien, kifogástalanul eszközöltetnek.

Borotvák, zsebkések, ollók, manikűr-szerszámok, hentes és konyhakések stb.

Borotváló felszerelések, önbortváló készületek és pengék, fém-szifjakk és kövek, ecsetek, szappanok stb.

Látványes cikkek: Szemüvegek, csipetők, lorgnettek stb. Színházi és vadász látványes cikkek. Látványes cikkek javítása.

Az ország legrégebbi - 1864-ben alapított szaküzletében.

Kun Mátyás Fia Cluj

Calea Victoriei No. 2.

HOTEL METROPOL BUKAREST

A királyi palotával szemben

Modern komfort

Modern komfort

az Uj Kelet minden olvasója

15% kedvezményt kap a szobaárakban, — ha felmutatja ezt a hirdetést!

Dicsőségnek szárnyán messzire száll a hír, Világ kályháinak királya a

„ZEPHIR“

Több mint 20.000 darab használatban.

10 kgr. fával fűt egy normal szobát 24 órán át.

Még ma kérjen árjegyzéket! Képviselő minden nagyobb helyen. — Gyártja

Szántó Dezső és Fia

redőny és kályhagyára, Oradea

Acéllemez redőnyök. Esslingeni faredőnyök.

Kályháink a sepsiszentgyörgyi gazdasági kiállításon arany éremmel lettek kitüntetve

Cluji főbizományos:

VASUDVAR BABOS & COMP. Str. R. Maria 21.

ORIGINAL-COLONIAL-RUM

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy átvettük a bukaresti dr. A. Urbeanu-féle kémiai gyár technikai és kereskedelmi vezetését és abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a t. közönséget

ORIGINALIS-COLONIAL-RUM

mal tudjuk ellátni, amit ez a gyár különleges koncesszió alapján valódi jáva cukornád-molasszából termel.

Bürger Albert rt. Târgu-Mures Marosvásárhely

Megjegyzés. Tekintettel arra, hogy ezen Originalis-Colonialis-Rum gyártására ezidőszent gyárunknak egyedül van koncessziója, kérjük a t. közönséget, hogy magát hangzatos nevű utánzatoktól megvédeni ne hagyja, hanem kérje mindenütt az eredeti érjesztés után nyert ORIGINAL-COLONIAL-RUM-ot, mely árban és minőségben minden versenyen felül áll. Rumon kívül gyártunk: aetherikus olajokat, gyümölcszörpöket, méregmentes festéket. Gyógyszerkémiai osztály üzembehelyezése folyamatban van. Prospektussal és árjegyzékkel készséggel szolgálunk.

Ha tartós örömet akar szerezni, ajándékozzon

hangszert, beszélő-gépet, lemezt

Óriási választék!

DAVID

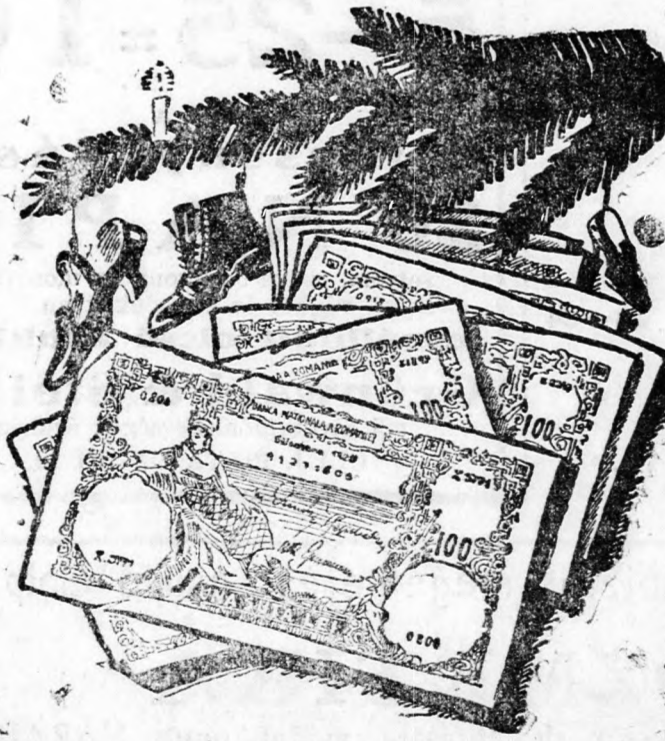
hangszerház Cluj, Str. Memorandului 12. szám.

Egyedül szaküzlet! Olcsó árak!

Minden vevőnek érdeke, hogy karácsonyi ajándék-nak

24 drb. garantált minőségű Alpaca evőeszköz-t vegyen 888 leiért

Moskovits és Társánál Cluj, főpostával szemben.

Mintha sok 100 leit adna ajándékba úgy fog örülni az, kinek cipőt, papucsot vesz karácsonyra a

Derby

fióküzletekben mélyen leszállított árban.

Praktikus, jó és hasznos karácsonyi és ujévi ajándékok E M K E drogériában CLUJ, Fötér,

ahol női ridikülök, férfi zseb- és pénztárcák, valamint a készletben levő összes bórdíszműárak végleg ki lesznek árusítva.

IX évfolyam 1929 Dec 22 K 5690 év

Az Uj Kelet az és bánáti z na Cikkeink után forrás megjel Kéziratokat ne megőrzésükre

Hogyan f

Rascanu profess tudós tanára a emelte fel tiltakoz gások ellen. Kötél Ugyis, mint egyet hivatását, gondját presztizsét és mélt egyetemi ifjuság n parlamenti képv Jasi város adott m a törvényhozás ház presztizsét és mélt fájdalmas disszonán a legutóbbi kileng szornak azonban a oka meg volt arra, történetek felett, hullámai az ő kate a professzort magá a tüntetők abban, talantul megtarthass

Két keserű igazs szóalásában Rascan az, hogy a legutó korszakot látszanak a kormányok halga állandó Damokles k ország zsidóságára „Ezeket az anaroh mondotta Rascanu ségével politikai ma vezték meg az előző a liberális és az ave számára kellemetlen az akkori nemzeti p rendbontásokra volt cíokra volt szükség rendszabályokat alka állapotot és cenzurá ezeknek élet azután párt ellen fordithass a mi könnyeinkből csoltak maguknak p kormányok. Eppen a nük, épen azért nem forgató kijelentéseik tuk, hogy ezeknek a sával egyszersminden a machiavelisztikus n az ország kormányzá

Rascanu professzor ban a kérdést, hogy ezek a szomorú esem many uralma alatt i És ezeket mondja R rok részt az antisz keresendők, amely személyekre is áterj Costachescoura célzott enau professzor?...) berális és avereskan semmilyen eszköztől na kicsinyes érdekei szó”. A történelem Hogy is mondja a tá rásik a korsóra, jaj korsó rásik a köre, vagy amugy, mindi Kormányon, vagy az dig nekünk fáj.

„És tekintettel arr amely az egész orszá mondja interpelláció ezek az agitációk k hetnek. Erélyes intéz ség, nehogy a régi, b látszatát keltsük.”

Sulyos szavak, kom na meggondolásra kés Nem, minek is tagé alkalmazásában a n kormány elődjeinek n Jáni, Jasiban, Teme zletablakot törtek be ak, védtelen ember anélkül, hogy a bűn